

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ УКРАЇНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ ТА ЖУРНАЛІСТИКИ
КАФЕДРА СОЦІАЛЬНИХ КОМУНІКАЦІЙ**

**САТИРА НА СТОРІНКАХ ЧАСОПИСУ «ПЕРЕЦЬ»
(НОВІТНІЙ ПЕРІОД)**

Кваліфікаційна робота (проект)

на здобуття ступеня вищої освіти “бакалавр”

Виконала: студентка IV курсу 461
групи

Спеціальності 061 Журналістика
Освітньо-професійної (наукової)
програми Журналістика

Самець Вікторія Вікторівна

Керівник: доктор філологічних наук,
професор,
Різун Володимир Володимирович

Рецензент: кандидат філологічних
наук, доцент,
Рембецька Ольга Віталіївна

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. Формування української сатиричної публіцистики	6
1.1. Історія питання.....	6
1.2. Періодизація розвитку сатиричної публіцистики в Україні.....	10
1.3. Статус сатиричного журналу «Червоний перець»/«Перець» в історії української публіцистики	14
РОЗДІЛ 2. Аналіз сатиричного контенту часопису у друкованій та електронній версіях	18
2.1. Технічні та тематичні характеристики журналу «Червоний перець»/«Перець» (друкована версія).....	18
2.2. Сатира в сучасній електронній версії часопису «Перець» / «Перець. Весела республіка»	30
ВИСНОВКИ	41
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	46
ДОДАТКИ	50

ВСТУП

Актуальність дослідження. Сатира як жанр публіцистики – це критика реальної дійсності з метою її покращення і вдосконалення. У своєму розвитку вона пройшла п'ять стадій: від моменту виокремлення з народної творчості і до сучасності.

Українська газетно-журнальна сатирична публіцистика була покликана до життя суспільно-політичними потребами, актуальними для конкретної доби. Як самобутня сторінка культури сатирична публіцистика передусім є спадкоємницею усної народної творчості й багатих сатиричних традицій вітчизняної літератури.

Українську сатиричну публіцистику від її зародження до нашого часу, зокрема, сатиричні журнали «Червоний перець», «Шершень» і «Киевская заря» досліджували Ю. Цеков, М. Гончарук, В. Стадник, О. Бабишкін, О. Федорова, Л. Сніцарчук, Й. Цьох, М. Гончарук, Л. Єршова, В. Здоровега, Б. Мінчин, А. Капелюшний та ін. На нашу думку, їхні праці потребують доопрацювання, бо не містять чіткої періодизації виникнення і становлення сатиричної публіцистики в Україні та недостатньо показують орієнтацію наших сатиричних видань на російські журнали подібного спрямування. Також більшість ключових понять із питань сатиричної публіцистики в Україні ще містять у собі відбитки радянського дискурсу та заангажованого погляду, особливо коли йдеться про сатиру як об'єкт впливу комуністичної партії на населення.

На нашу думку, сьогодні необхідно по-новому поглянути на сатиру зазначеного періоду не лише з урахуванням закономірностей історичного розвитку, а й аналізом досліджень регіональної української

сатирично-гумористичної преси на зразок монографії Л. Сніцарчук «Українська сатирично-гумористична преса Галичини 20-30-х років. XX ст.» [27].

Історія української сатиричної преси загалом небагата. Однак майже в усіх україномовних загальнополітичних виданнях друкувалися твори гострого соціального спрямування, які й нині становлять золотий фонд української сатири. Більшість із них ще не стала об'єктом спеціального наукового вивчення.

Також в українському журналістикознавстві немає праць, які б прослідковували розвиток і трансформацію сатиричної публіцистики від її появи і до наших днів. Зацікавлення викликає питання функціонування сатиричних жанрів та прийомів у сучасних інтернет-виданнях та оновленому електронному варіанті журналу «Перець».

Метою роботи є дослідження процесу становлення сатиричної журналістики в Україні, окреслення місця сатиричного журналу «Перець» у цьому процесі, значення часопису для використання сатиричних жанрів і прийомів у його сучасній інтернет-версії.

Для досягнення поставленої мети передбачено розв'язання таких **завдань**:

- а) розглянути історію появи перших сатиричних видань на території України;
- б) охарактеризувати процес виникнення сатиричного журналу «Червоний перець» як осередку української радянської сатири;
- в) проаналізувати технічні (періодичність виходу, особливості оформлення), жанрові та змістові (тематика, мова матеріалів) характеристики журналу «Червоний перець»/«Перець»;
- г) дослідити своєрідність функціонування сатиричних жанрів у сучасному інтернет-виданні «Перець. Весела республіка»;
- г) зробити висновки щодо виконаної роботи.

Об'єкт дослідження – сатирична публіцистика в Україні.

Предмет дослідження – еволюційні, функціональні, тематичні, жанрові, технічні, лінгвістичні аспекти найпопулярнішого українського сатиричного часопису «Перець».

Джерельною базою дослідження є окремі номери сатирично-гумористичного журналу «Червоний перець» / «Перець» / «Перець. Весела республіка», додатку «Правда з Перцем» (1933, 1955, 1983, 1990, 2008, 2013, 2019, 2020 роки).

Методи дослідження. У теоретичній частині роботи використано історичний метод та метод класифікації для визначення ступеня розробки питання у сучасній науці. Застосовано описовий метод для пояснення важливості журналу «Червоний перець» у вивченні історії сатиричної публіцистики на території України. У практичній частині вжито методи аналізу та порівняння під час дослідження випусків часопису «Перець».

Практичне значення одержаних результатів. Результати наукового дослідження можуть бути використані для підготовки курсів і спецкурсів з історії української журналістики, медійних жанрів, теорії і методики журналістської творчості.

Структура дипломної роботи. Наукове дослідження складається зі вступу, двох розділів, висновків, списку використаних джерел (35 найменувань) та додатків.

РОЗДІЛ 1

ФОРМУВАННЯ

УКРАЇНСЬКОЇ САТИРИЧНОЇ ПУБЛІЦИСТИКИ

1.1. Історія питання

Одним із перших досліджень, присвячених цій темі, була монографія львівської дослідниці Л. В. Сніцарчук «Українська сатирично-гумористична преса Галичини 20-30-х рр. XX ст.: історико-функціональний аспект та інтерпретаційні особливості» [27]. У праці робиться спроба проаналізувати і класифікувати гумористично-сатиричні видання Галичини 20-30-х років XX ст., які є складовою історії сатиричної публіцистики України, але ще не ставали об'єктом дослідження. Монографія дослідниці висвітлює структуру, змістову наповненість і роль у становленні сатиричної публіцистики 15 галицьких видань, які до того часу ще не були предметом наукових зацікавлень. Дослідження проведено на архівних та газетно-журнальних матеріалах Галичини, суспільно-політичний устрій якої відрізнявся від ладу, який існував на Наддніпрянщині, оскільки ці українські землі перебували під владою різних окупаційних режимів. Монографію Лідії Сніцарчук не можна вважати такою, що відображує процес становлення та розвитку сатиричної публіцистики на всій території України.

Досліджувала Л. Сніцарчук і окремі сатиричні видання, які виходили на території України. Так, у статті «Де згода в сімействі?» вона розглядає львівський сатиричний журнал «Комар», котрий почав виходити у 1900 році і закrywся у 1905-му після смерті його редактора Івана Кунцевича [25].

Звертався до теми «Комара» і історик Я. Флюнт у статті «Комар», який смішив і кусав» [33]. Науковець детально проаналізував причини успіху сатиричного видання, яке спочатку не справило враження на аудиторію. Я. Флюнт зробив короткий огляд політичного відділу журналу «Комар» та цензурного тиску на видання, який і став першопричиною передчасної смерті його редактора.

Деякі дані про сатиричну пресу Наддніпрянщини наводяться у праці І. Крупського «Національно-патріотична журналістика України (друга половина XIX – перша чверть XX ст.)» [11]. У цьому дослідженні йдеться про зародження та розвиток національно-патріотичної преси того періоду. Учений відзначив особливу роль газети «Громадська думка»/«Рада», яка на тлі фактичної відсутності державності провадила ідею української автономії. Проте І. Крупський не ставив за мету простежити еволюцію розвитку сатиричного дискурсу.

Викликає зацікавлення анований покажчик україномовних періодичних видань 1905–1907 рр., укладений О. Сидоренко. У покажчику міститься перелік усіх українських видань, які виходили на теренах Росії, зокрема і сатиричних часописів, серед яких журнал «Хлібороб» та кілька нездійснених сатиричних проєктів братів Шеметів. Авторка подає коротку бібліографічну характеристику кожного з них, перелік нереалізованих проєктів україномовних видань. Це видання і досі є одним із найповніших і найгрунтовніших бібліографічних досліджень української преси в Російській імперії 1905–1907 років [24].

Цінні відомості про еволюцію української преси Наддніпрянщини, її жанрово-тематичне наповнення знаходимо у хрестоматії «Матеріали з історії національної журналістики Східної України початку XX століття», укладені Н. Сидоренко та О. Сидоренко [14].

В. Міяковський у статті «Помийниця». Український гумористичний часопис 1863 року» [15] докладно проаналізував

рукописний сатиричний молодіжний журнал «Помийниця», охарактеризував авторське коло та зміст часопису. Незважаючи на те, що журнал «Помийниця» серйозної ролі ні в українській сатиричній публіцистиці, ні в українському державотворчому процесі не відіграв, до його вивчення неодноразово зверталися й сучасні дослідники історії публіцистики. Феномен уваги до цього часопису можна пояснити, на нашу думку, лише тим, що він був одним із перших часописів і одним із перших зразків української сатиричної публіцистики на східноукраїнських землях.

Еволюції української сатиричної публіцистики присвячено праці І. Бойка, О. Бабишкіна, М. Гончарука, в яких автори вивчали українську сатиру кінця XIX – початку XX ст. та періоду революції 1905–1907 рр. Роль сатиричної публіцистики періоду національно-визвольних змагань дослідила у своїй праці «Сатирична публіцистика 1917-1921 рр.» О. Почапська [20].

Новизною висновків вирізнявся свого часу дослідник сатиричної публіцистики А. Капелюшний. Він уперше розглянув українську сатиричну публіцистику 20–30-х років XX ст., зокрема журнал «Червоний перець», що не був предметом наукових зацікавлень у жодній дисертаційній чи монографічній роботі до цього; простежив процеси становлення в пресі України типу масового ілюстрованого сатиричного журналу, розвитку проблематики сатиричного періодичного видання у взаємозв'язку з засобами, що зумовлюють його специфіку; створив модель такого типу видання; увів до наукового обігу низку творів, надрукованих у сатиричній періодиці; проаналізував тенденції розвитку жанрових засобів створення комізму, шляхи вдосконалення композиційних структур сатиричних творів, сюжетно-композиційних прийомів досягнення комічного ефекту, застосування різноманітних технік і елементів сатири в журналістиці і публіцистиці;

створив цілісну картину розвитку й удосконалення сатиричної графіки і визначив внесок у неї провідних художників-карикатуристів А. Г. Петрицького, Л. Б. Каплана, Б. М. Фрідкіна тощо [8].

Величезну за обсягом роботу здійснили російські науковці С. Стрикалін та І. Кременська, які уклали універсальний довідник «Советская сатирическая печать. 1917-1963» [31]. У праці подано алфавітний перелік усіх сатиричних видань, що виходили у зазначені роки на теренах СРСР. Автори детально простежили виникнення і розвиток найбільших видань сатиричного спрямування країн СРСР, зокрема, журналу «Крокодил», та визначили його значущість для розвитку гострої соціальної публіцистики на території України. Уваги приділено і меншим та епізодичним виданням.

Вивченням радянської сатиричної періодики, її класифікацією займалися також С. Матвієнко у праці «Ведущие публицисты советской прессы в годы первой пятилетки (1928 – 1932)» [13] та О. Федорова у публікації «Журнальная публицистика 1920-х годов как источник по истории советской интеллигенции» [32].

До питання появи перших сатиричних українських журналів зверталися П. Лопата, зокрема, у своїй статті «У століття появи журналу «Шершень», та В. Стадник у публікації «Еволюція сатири на сторінках української преси Наддніпрянщини», де автор також зупиняється на ролі київського видання «Шершень» у становленні української сатиричної традиції та розглядає декілька майже невідомих спроб власне українського сатиричного видання.

Отже, питання становлення та розвитку сатиричної публіцистики на території України перебуває у стані постійної розробки і доповнення. На сьогодні сатирична публіцистика розглядається у працях, предметом дослідження яких є або окремий проміжок часу, або обмежена територія, де розповсюджувалися ті чи ті сатиричні видання. Таким

чином, більшість наукових праць є частковими та неповними. Також немає єдиної наукової періодизації процесу розвитку сатиричних часописів в Україні. Мало уваги приділено і сучасним сатиричним виданням, які, прагнучи більшої свободи слова, «перебралися» до Інтернету. Це сатиричні газети, що публікують матеріали здебільшого на політичні теми, завжди супроводжуючи їх гострими карикатурами. Зацікавлення викликають і великі можливості електронних засобів для творення сатири на сторінках таких видань. Явище переходу сатири зі сторінок преси до електронних ЗМІ та Інтернету є надзвичайно цікавим і потребує окремого ґрунтовного дослідження.

1.2. Періодизація розвитку сатиричної публіцистики в Україні

Спираючись на існуючі дослідження феномену сатиричної публіцистики в Україні, зокрема на статтю М. Савчук «Що становить сучасну українську сміхову культуру?» [22], зародження і становлення гумористичної і сатиричної традиції в нашій країні можна умовно поділити на 5 періодів.

Перший стосується часів Київської Русі та литовсько-польської доби. Початки сміхової і сатиричної культури з'являються у відомій пам'ятці періоду Київської Русі «Молінні Данила Заточеника». Це унікальне першоджерело XII століття дає можливість вивчити витoki формування українського гумору, його місце в духовній культурі середньовіччя. Більш ніж півтора століття тому на це звернув увагу російський дослідник С. Шевирьов. «У «Слові Данила Заточеника», – писав він, – вперше знаходиться, як у малому зародку, малоросійський гумор, – ця особлива властивість наших південних русинів піднесена на вищий ступінь художності сучасним поетом – це чарівне злиття сумного сміху й усміхненого суму, які знаходять примирення у

світлорозумній думці, що виливається в найпростішу народну форму – руської приповідки чи Соломонової притчі» [34, с. 52].

Більш відомі культурному загалу гумор і сатира Григорія Сковороди. Класикою гумористичного жанру є вірш Г. Сковороди «Всякому городу нрав і права». Далеко за межами України відомий і гумор українських козаків. Як приклад достатньо навести «Лист-відповідь запорожців». Це була відповідь на ультимативний лист турецького султана Мухамеда IV, з яким він звернувся до козаків після вчиненого ними 1675 р. набігу на Кримське ханство. Султан намагався приголомшити запорожців своїми численними титулами і у відповідь отримав козацький саркастичний коментар до них.

Другий період розвитку сатири в Україні започаткував Іван Котляревський. Своєрідність його «Енеїди» проявляється в широкому використанні бурлескної традиції XVIII століття. Спираючись на досвід своїх здебільшого анонімних попередників, Котляревський підносить до сатиричного викриття суперечностей феодально-кріпосницької системи в Російській імперії. Його традиції продовжили М. Гоголь, Марко Вовчок, Панас Мирний, І. Франко та ін.

Третій період був покликаний революційним настроєм у тогочасному суспільстві. Українська сатира періоду першої революції в Російській імперії – це головним чином сатира газетно-журнальна. Вона презентована такими виданнями, як «Рідний край», «Нова громада», «Рада». Особливе місце у становленні сатири посідає часопис «Шершень». У ньому через словесні і графічні засоби висміювалися різні політичні питання, пов'язані зі свободою слова, земельною реформою, бюрократією тощо.

До **четвертого періоду** відносимо зародження вже, безпосередньо, української сатиричної журналістики в Україні. Проходило воно на Наддніпрянській Україні і, в силу діючих заборон (Валуєвський

циркуляр, Емський указ), не могла похвалитися подібним жанровим розмаїттям. З цього приводу О. Почапська пише: «Періодика Наддніпрянської України, звичайно, не могла похизуватися усіма названими вище жанровими різновидами, оскільки початок ХХ століття – це всього лише початок становлення української сатиричної публіцистики. І в цей час серед великих та середніх форм найбільш продуктивними були фейлетон та памфлет; серед малих – сатиричний вірш та сатиричні прислів'я і приказки. Практично кожне газетне видання (мова, звичайно, йде про видання несатиричного спрямування) містило сатиричну рубрику, назва якої коливалася у межах: «Маленький фейлетон», «Не так сталось, як гадалось», «Приповідки та приповістки» та ін.» [20].

Протягом 20-30-х років ХХ століття на території Наддніпрянської України існували кілька десятків сатирично-гумористичних видань, серед яких: «Первая ласточка», «Волна», «Жало», «Огонек», «Чміль», «Ціп», «Шершень», «Гедзь» та ін., що заклали підвалини для виникнення в подальшому і київського сатиричного журналу «Червоний перець».

Після остаточного захоплення влади в Україні більшовиками з'являється *поняття «українська радянська журналістика»*, що стає складовою частиною загальної партійно-радянської преси і характеризується гострою нетерпимістю до проявів будь-якого вільнодумства. Виникає і *новий тип сатиричної журналістики*, представлений здебільшого *російськомовними виданнями*. Серед україномовних журналів цього типу варто виокремити журнал «Червоний перець», який мав велике значення для розвитку саме української сатиричної журналістики.

Але зі становленням культу особи все помітнішим ставав тиск «радянщини» як на російські, так і «периферійні» (зокрема і українські) сатиричні видання. Сатира втрачає свою головну ознаку – конкретність,

все далі відходить від постановки гострих та актуальних проблем господарського та суспільного життя. На зміну гострому фейлетону, критичному сигналу з місця приходить гумористична розповідь, обережна алегорія, легкий жарт.

Деякі національні сатиричні органи припиняють у цю пору своє існування. Так, наприклад, наприкінці 1934 р. перестає виходити український «Червоний перець». Поновлено його було під назвою «Перець» лише у 1941 році. Тоді він і став повноцінною зброєю у війні компартії з «ідеологічними ворогами».

П'ятий період розвитку сатиричної публіцистики (сучасний, охоплює роки незалежності України) пов'язаний з кількома періодичними виданнями. В Україні вцілів гумористично-сатиричний журнал «Перець» (м. Київ), на еміграції в м. Торонто (Канада) виходить гумористично-сатиричний журнал «Всесміх», а в Коломиї шанувальники гумору й сатири неперіодично отримують газету «Патилько». У той же час до збройної агресії РФ (до 2014 р.) виходили повноколірні російськомовні журнали «Крокодил в Украине», «15 суток», «Фонтан» та багато тоненьких збірників анекдотів.

В Україні щорічно організовували кілька фестивалів гумору й сатири – «Лауреат Нобельської премії» (с. Нобель Заріченського р-ну Рівненської обл.) (востаннє проводився 30 серпня 2013 року), фестиваль гуцульського гумору «Бербениця фіглів» (сmt. Ясіня Рахівського р-ну Закарпатської обл.) (востаннє проводився 17 липня 2013 року), фестиваль комедії «Золоті оплески Буковини» (м. Чернівці) (проводиться щорічно з 23 по 31 жовтня), відбуваються свята на батьківщині видатних сміхотворців Степана Руданського, Степана Олійника, Анатолія Косматенка, є Всеукраїнський конкурс виконавців гумору ім. А. Сови в м. Одесі [22].

У 1995 році в Запоріжжі з ініціативи відомого поета-гумориста Петра Ребра та його веселих побратимів засновано Асоціацію українських гумористів і сатириків «Весела Січ» з філіями-курнями в майже всіх областях України і навіть в діаспорі. Значення цієї загальноукраїнської організації велике, адже «Весела Січ» проводить всеукраїнське свято козацького гумору та конкурс гумористів-виконавців «Пересмішник», видало майже 20 збірників літературно-художнього альманаху «Весела Січ», заснувала у 1996 році літературну премію ім. П. Сагайдачного.

Щодо літературних премій, то присуджуються вони за твори і в царині сміху – ім. Остапа Вишні, ім. Степана Олійника, ім. Степана Руданського, ім. Петра Сагайдачного, ім. Микити Годованця.

Із розвитком технологій в Інтернеті з'явилася низка сайтів на тему української сміхової культури, зокрема письменницький портал запорізького письменника-гумориста Пилипа Юрика, сайти «Смішного» і «Весела хата», інтернет-журнал «Перець по-ковельськи» тощо.

1.3. Статус сатиричного журналу «Червоний перець»/«Перець» в історії української публіцистики

«Перець» – сатирично-гумористичний ілюстрований журнал, який було засновано у 1922 році під назвою «Червоний Перець». Перші два номери, що вийшли друком у квітні-травні 1922 року у Харкові, редагував видатний український письменник, поет, публіцист, сатирик Василь Еллан-Блакитний. У цих номерах надруковано і кілька творів самого редактора під псевдонімом Валер Проноза. У підготовці і випуску журналу взяли участь також письменники і публіцисти Кость Котко і Сергій Пилипенко, художники Юлій Ганф і Бернард Кратко. Наклад цих двох номерів склав 5 тис. примірників.

У «Вікіпедії» зазначено, що після тривалої перерви журнал було відновлено як двотижневик і виходив він у 1927 – 1934 рр. у Харкові, а потім у Києві як додаток до «Вістей ВУЦВК». Редактором поновленого видання став Василь Чечвянський (Василь Губенко – старший брат Остапа Вишні). «Наклад досягав 27150 примірників» [17].

«Головними співробітниками журналу були Остап Вишня, Юрій Вухналь (Іван Ковтун), Юхим Гедзь (Олекса Савицький), Антоша Ко (А. Гак), Б. Сіманців, К. Котко (М. Любченко) та інші; ілюстраторами – О. Хвостенко-Хвостов, О. Довженко, А. Петрицький, К. Агніт, О. Козюренко, А. Каплан та інші. Велику популярність журналу забезпечив Остап Вишня, який у слобожанців, на думку деяких літературознавців, був найулюбленішим письменником після Тараса Шевченка» [17].

«Крім *політичної сатири* (завжди з радянських офіційних позицій), «Червоний Перець» присвячував увагу *боротьбі зі спекуляцією, безпорадністю адміністрації, бюрократизмом* тощо, також *побутовим справам*. У «Червоному Перці» була *спеціальна рубрика для скарг читачів*. Як, наприклад, скарга на завідуючого Куп'янським «Книгкультторгом», який у навантаження до карбованцевого блокнота продавав грифельну дошку по 6 карбованців за штуку. Автори, що друкувалися в «Перці» критикували «окремі недоліки» радянської дійсності досить гостро» [17].

«Від 1933 року в редакції «Червоного Перця» почалися арешти. Владі не подобалася критика, яку друкували у журналі. Членів редакції звинувачували у тероризмі й у підготовці замаху на керівників КП(б)У та одного по одному арештовували. Тодішнього редактора Василя Чечвянського було засуджено на підставі наклепницького звинувачення і розстріляно, а реабілітовано посмертно лише у 1950 році. Під тиском

постійних репресій проти авторів і редакторів видання, «Червоний Перець» перестав виходити» [17].

Лише у 1941 році журнал було поновлено під назвою «Перець», і він продовжив видаватися у Києві. Така перерва не завадила сатиричному журналу знову стати одним із найпопулярніших в Україні та за її межами. Перебуваючи на прорадянських позиціях щодо зовнішньої політики, видання продовжувало критикувати вади суспільства: пияцтво, бюрократію тощо. На початку 1986 р. наклад «Перця» становив уже 3,3 млн примірників (для порівняння – тогочасний наклад московського «Крокодила» – 5 млн примірників). У 1970-1980-х рр. у касу ЦК Компартії України від продажу «Перця» щомісяця надходило 12 млн крб. [8, с. 15].

Період, у який виходив відновлений «Червоний перець», характеризувався тим, що охопив тематично цілий ряд етапів державного розвитку країни: боротьбу партії за індустріалізацію та колективізацію, завершення соціалістичної реконструкції суспільства. Не дивно, що у цей період журнал був заангажований радянською владою, тому більшість виступів журналістів на сторінках «Перця» пропагували радянські норми життя, викривали «класово ворожі елементи», що намагалися перешкодити соціалістичному будівництву.

Видавництво журналу продовжувалося до грудня 2013 року, але у значно зміненому форматі. Журнал в основному розповсюджувався за передплатою. Тираж видання складав близько 10 тисяч номерів у місяць, а редактор Михайло Прудник не приховав, що за браком фінансування «Перець» переживав не найкращі часи і знаходився у дуже скрутному становищі.

У вересні 2013 року стало відомо, що з 1 грудня 2013 року у силу вступає наказ про ліквідацію журналу «Перець», підставою якого стала нерентабельність видання. Наказ був підписаний керівником

видавництва «Преса України». Першим про це повідомив карикатурист «Перця» Валерій Чмирьов у своєму блозі [6]. Також співробітник журналу зазначив, що керівники видавництва запропонували творчому колективу перейти на робітничі посади: прибиральників, брошурувальників тощо. Слід підкреслити, що ліквідація сатирично-гумористичного ілюстрованого журналу «Перець» відбулася напередодні святкування його 92-ї річниці з моменту виходу, яке мало відбутися у березні 2014 року.

Видання сатиричного журналу «Червоний перець» є визначним явищем в історії української сатиричної публіцистики. Він збагатив вітчизняну публіцистику новими формами, відіграв велику роль у становленні жанру карикатури. Хоча автори і редактори притримувалися офіційної політики, видання не співало оди на честь радянської влади, а методично, через показ недоліків на тлі суспільних процесів, намагалось боротися із заангажованістю преси, всездозволеністю у поведінці високопосадовців, з неорганізованістю і марнотратством на виробництвах тощо.

Завдяки публікаціям на сторінках «Червоного перцю» до нас дійшли роботи і матеріали талановитих публіцистів, журналістів, карикатуристів і художників, таких як: Василь Чечвянський, Кость Котко, А. Каплан, Юхим Гедзь, О. Козюренко, Остап Вишня та ін. А так як журнал виходить протягом майже ста років, то на його прикладі можна не лише прослідкувати становлення та розвиток сатиричної преси в Україні, а й еволюцію творчості його співробітників та формування «обличчя» і остаточного формату видання.

РОЗДІЛ 2

АНАЛІЗ САТИРИЧНОГО КОНТЕНТУ ЧАСОПISУ У ДРУКОВАНІЙ ТА ЕЛЕКТРОННІЙ ВЕРСІЯХ

2.1. Технічні та тематичні характеристики журналу «Червоний перець»/«Перець» (друкована версія)

Головною особливістю сатиричного журналу «Червоний перець» (1922-1934 рр.) є його насиченість *малюнками і карикатурами*, що займають приблизно *половину площі* видання.

Перша і остання сторінки – прототип сучасної журнальної обкладинки. Карикатура, що прикрашала першу шпальту, визначала тему номеру.

Жанр карикатури на сторінках журналу «Червоний перець» набув певного усталення на початку 30-х років. На додаток до виразних, дотепних малюнків йшли короткі і влучні текстові пояснення. Таким чином карикатури вже не відігравали роль тільки ілюстрації до текстових матеріалів, як це було у 20-ті роки, а стали новим повноцінним жанром, посередництвом якого автори повідомляли аудиторії суспільно важливу інформацію за допомогою образотворчих засобів.

Текстівку як структурний елемент карикатури почали активно використовувати у 30-их рр. відомі українські сатирики-графіки О. Козюренко та Б. Фрідкін. Пізніше, за їх прикладом, такі підписи робили К. Заруба, В. Зелінський та ін. Цей тип текстівок є ніби ключем до сприйняття графічного матеріалу. Підпис складається з одного розповідного речення (дод. 1).

У карикатурі можна виявити низку рис, властивих також текстовим жанрам сатиричної публіцистики. Однією з найважливіших споріднених ознак є *гіперболізація і протиставлення*. Так, наприклад, карикатура О. Козюренка у одному з номерів зображує гіперболізовані обіцянки англійського уряду французькому народу. У перебільшеній манері карикатурист зображує німецького солдата і протиставляє його великій обіцянці Англії з її маленькими реальними діями. До карикатури йде також підпис і пояснення щодо історичних фактів, які в комплексі складають повноцінний твір сатиричного спрямування (дод. 2).

Водночас «Червоний перець» друкує твори інших жанрів сатиричної графіки. *Плакат* не належить до суто сатиричних жанрів, але його сатиричний різновид уміло використовували радянські художники з перших днів після Жовтневого перевороту 1917 року. В Україні на той час в жанрі політичного плаката виступають видатні майстри сатиричної графіки А. Петрицький, Л. Каплан та ін. (дод. 3).

Поряд із карикатурами й плакатами у «Червоному перці» публікуються *дружні шаржі*, ілюстрації до сатиричних матеріалів. У журналі часто з'являлися *серії карикатур*. *Малі серії* (2-3 малюнки) публікувалися значно частіше від *великих* (4 і більше карикатур). Основним засобом створення комізму в малих серіях карикатур є *прийом сатиричного протиставлення*, який виявляє *комічний контраст* (дод. 4). У великих серіях карикатур застосовується *прийом зіставлення* багатьох явищ або фактів, ознак, що характеризують одне й те ж явище.

Майстри сатиричної графіки постійно урізноманітнювали засоби досягнення комічного ефекту. Так, нерідко повноправним компонентом великої серії карикатур було *фото*. У журналі друкуються й такі *монтажі*, де в одній ілюстративній структурі поєднуються *графічні й фотографічні елементи*: використовуються також фотознімки і фоторепродукції, малюнки-жарти.

Важливо пам'ятати, що журнал починав виходити у чорно-білому форматі, але вже скоро перейшов на повноколірний друк. Це мало величезне значення для розвитку і розширення можливостей зображальної журналістики. Так, за допомогою кольору, стало можливим яскравіше відтворення тієї чи тієї карикатурної ситуації.

Досвід діяльності карикатуристів «Червоного перця» тепер широко використовується при оформленні журналу «Перець» та інших періодичних видань. А. Капелюшний зауважує: «Уже в перші роки видання «Червоного перця» його редакційна колегія, співробітники, письменники, художники – намагаються зробити досконалою ідейно-тематичну, жанрову і просторову модель сатиричного журналу» [8, с. 19].

Зміст і структура першої сторінки сатиричного журналу залишалися незмінними з першого номера й до кінця 1934 року. №№ 1 за 1922 і 1927 рр. відкривали карикатури під гаслом «*Червоний перець*» *викриває недоліки*. Надалі на першій сторінці журналу друкувалися карикатури, як правило, на «внутрішні» (дод. 5), але іноді і на міжнародні теми та політичні плакати *на весь формат шпальти* (дод. 6). Перша сторінка була своєрідним анонсом, фасадом номера, тому тут вміщувалися карикатури на найактуальніші теми.

Карикатура на весь формат шпальти друкується також на останній сторінці. У 1927 році тут, як правило, вміщувалися малюнки на «внутрішні» теми, що розвінчували пережитки свідомості окремих людей, недоліки в галузі культури, освіти, торгівлі, житлового будівництва, а також карикатури, присвячені окремим явищам, котрі мали сезонний характер.

У 1933-1934 рр. тематика цієї шпальти стала більш гнучкою. На 12-й сторінці (у звичайному не здвоєному номері) частіше почали з'являтися карикатури на актуальні політичні теми, плакати.

Міжнародні карикатури поступово витісняють «внутрішні». Останні друкувалися на останній шпальті лише у тих випадках, коли міжнародним карикатурам відводилася перша шпальта. Такий вигляд зберігся і у поновленому «Перці», який виходив у роки незалежності України.

А. Капелюшний наголошував: «Карикатури великого формату в «Червоному перці» вміщувалися також на двох внутрішніх сторінках. У 1927-1929 рр. такими сторінками були 4 або 5-та, а іноді 9-та. З початку 30-х років малюнки великого формату з номера в номер друкуються на 4-й та 9-й сторінках» [8, с. 20]. Причому одну з цих шпальт, як правило, займала карикатура на «внутрішню» тему, інша – на міжнародну.

На початку 30-х років створюється і устатковується *модель сатиричного журналу*, побудована на повній *симетричності окремих її елементів*: карикатури великого формату чергуються з малими і розворотами, а матеріали на теми культури і побуту зі спеціальними оперативними і злободенними повідомленнями.

Модель сатиричного журналу, створена у 20-30-ті роки на Україні, постійно розвивалася, безперервно вдосконалюючись, видозмінюючись. Вона в деяких деталях відрізняється також від структури спеціальних (тематичних) і спарених (подвійних) номерів «Червоного перця». Але в основному ця модель відповідає структурі першого українського радянського сатиричного журналу, і дещо змінені її варіанти зустрічались і в сучасних номерах журналу «Перець» аж до ліквідації паперової версії видання.

Однією з основних особливостей технічного оформлення журналу є його *логотип*. Це *чоловічок, що має голову у формі червоного перцю з мітлою в руках*. Цікаво те, що логотип не статичний, а «пересувається», як по першій шпальті, так і безпосередньо по самому номеру. Він є водночас «візитною карткою» журналу, одним із героїв, а також

спостерігачем. За його допомогою автори іноді виражали емоції, ставлення до предмету матеріалу і редакторську позицію щодо описуваної події чи явища.

У середньому, крім першої шпальти, чоловічок з'являється протягом номеру ще 3-4 рази. Цікавим є те, що у кожному новому номері він «переодягається» і змінює колір вбрання, але мітла залишається незмінно червоною. Так, у № 7 чоловічок одягнений у червоний костюм, застібнутий на гудзики і в краватці (дод. 7); у № 10 – у білому костюмі і застібнутому піджаці, але вже без краватки (дод. 8); у № 16 – у зеленому костюмі з розстібнутим піджаком і у сорочці без гудзиків, яку носили раніше селяни (дод. 9). Також змінює чоловічок і свою позу, відповідно до ситуації, яка карикатурно зображена на шпальті. Так, на одній сторінці чоловічок з цікавістю спостерігає як прораб на будівництві, що зупинилося і намагається зігнати з підйомного крану лелеку, що вже давно звив собі там гніздо, а на іншій – ніби бере участь у діалозі, що відбувається між директором заводу та старою технікою в образі згорбленої бабусі (дод. 10, 11).

Цей логотип «Червоного перцю» визначав обличчя українського сатиричного журналу і став фірмовим знаком видання. Він увиразнював зображуване у журналі і був повноцінним героєм публікацій у кожному номері. І хоч «червоний перець» завжди «мовчить», але його пози, розміщення, міміка і жестикуляція завжди «гострі», сатиричні, дотепні і влучні.

Сатирична публіцистика перших років радянської влади стверджувала позитивні ідеали соціалізму через заперечення негативних явищ дійсності, пережитків минулого і висміювання їх носіїв. Із повним розумінням своїх завдань сатирики журналу розпочали боротьбу проти недоліків.

Із номера в номер розширювалися тематичні обрії, проблематика виступів у журналі. «Червоний перець» різнобічно висвітлював внутрішнє і міжнародне життя країни, викривав ворогів радянського ладу, висміював несумлінне ставлення до праці, негативні явища у розвитку культури, літератури, мистецтва.

Провідними постійними працівниками журналу 20-30-х років були Остап Вишня, Василь Чечвянський, Борис Фрідкін, Юрій Гедзь, Леонід Чернов та ін. Примітною особливістю їх творчості стала наступальність проти зовнішніх та внутрішніх ворогів радянської влади, що власне і дозволило їм видавати журнал гострого сатиричного напрямлення. Але що далі, тим більш явною ставала і критика недоліків тодішнього суспільного ладу. «Головні тематичні лінії творчого доробку журналу визначалися найбільш актуальними суспільно-політичними проблемами часу – проблемами соціальної перебудови в місті й селі, індустріалізації в країні й колективізації сільського господарства» [12, с. 25].

У журналі регулярно друкуються матеріали Остапа Вишні, Юхима Гедзя, Петра Ванченка, Михайла Бондаренка, де піддаються критиці недопрацювання тих чи тих сільських організацій і господарств, викриваються недоліки у діяльності окремих керівників. Публіцисти журналу давали сатиричне тлумачення подіям, більшу увагу приділяли недолікам, шляхам їх усунення, адже в сатирі закладені великі можливості «сигналізувати», інформувати суспільство про те чи інше упущення.

Так, *Остап Вишня* у своєму матеріалі «*Про темпи*» порушує проблему повільного і непрофесійного виконання своїх обов'язків деяких керівників (дод. 12). *Фейлетон* поділено на кілька частин, які на перший погляд здаються не пов'язаними одна з одною. У першій автор робить ретроспекцію на ті часи, коли не потрібно було нікуди поспішати, а люди їздили на неквапливих волах, а не літали на

реактивних літаках. У двох наступних частинах мовах йде про маленьку деталь чи затримку, яка може на кілька місяців зупинити все виробництво. Наприклад, на станції Пишківці Тернопільського відділку Львівської залізниці з якоїсь причини затримуються вантажі. Але найголовніше те, що на саму станцію їх привозять, а далі вони не надходять і так і залишаються лежати під відкритим небом і заростати травою. «Але щодо того директорів Тернопільського спиртротресту т. Гулакові і голові облспоживспілки т. Саві – їм і за вухом не свербить. Не їхні є гроші!» – в'їдливо зауважує Вишня.

Остання частина матеріалу має яскраво виражений кримінальний характер. Розповідь ведеться про жахливий стан дороги на Буки (Черкащина). Остап Вишня говорить, що на основі всіх пригод, що ставалися на цьому відрізку дороги, можна написати п'єсу, а то й цілий роман. Але заврайвідділом автошосдору В. Ф. Ткаченку до того байдуже, а єдина реакція на цю ситуацію – легендарна його приказка: «Як поїдеш в Буки – наберешся муки».

Своєрідністю «Червоного перцю» була *символіка*, яку досить часто використовували публіцисти видання, особливо у тих випадках, коли хотіли наголосити на новизні проблеми, яку порушували, на необхідності якнайшвидшого усунення недоліків.

Так, на обкладинці № 7 лелеки, що є символом родинного затишку і, як відомо, в'ють собі гніздо лише в оселі гарних людей, оселилися на закинутому будівництві, звідки їх ще й намагаються вигнати (дод. 11). Через неприродність явища автор карикатури В. Зелінський намагається привернути увагу до проблеми застійного будівництва у країні.

У тому ж номері на ст. 9 знаходимо малюнок О. Козюренка, що зображує корів біля стійла у зелених окулярах (дод. 13). До ілюстрації іде підпис, що пояснює рішення вдягнути худобі окуляри, щоб солома здавалася їм свіжою травою. Це виглядає у вищій мірі комічно, так як

відомо, що корови не розрізняють кольорів, а смакові рецептори однаково не обманеш. Згадка про зелені окуляри відразу відсилає нас до «Чарівника країни Оз», де жителі одного із фантастичних міст носили зелені окуляри, думаючи, що всі споруди у місті побудовано зі смарагдів, коли насправді вони були зі звичайного білого скла. Таким чином явно показано ситуацію, коли бажане усіма силами намагаються видати за дійсне.

У період 20-30-х років у «Червоному перці» часто з'являлися матеріали, що порушували *різні питання навколо новостворених колгоспів*, зокрема спрямовані проти куркулів, що різними способами намагалися зруйнувати плани радянської влади і чинили відверті і замасковані дії на шкоду колгоспному ладові («На куркуля» Теодора Орісію, «Переобрали куркуля» Петра Паленого, «Вимоги Слизького» Захара Заблуди та ін.).

Тісний зв'язок журналу з життям і з читачем вдалося підтримувати внаслідок того, що до редакції надходило багато читацьких листів (*рубрика «Пошта «Перця»*). У них робсількори повідомляли про недоліки, зловживання, пропонували шляхи усунення недопрацювань і прорахунків.

Цілком окремо у тематиці «Червоного перцю» стоїть *висвітлення процесів культурного будівництва в Україні*, питань пов'язаних із проведенням культурної революції. Журнал регулярно друкував матеріали на *теми освіти, науки, літератури і мистецтва*. На початку 30-их років ця тематика у журналі набуває системності, кількісно переважає матеріали, що друкувалися у 1927-1929 рр. з питань освіти і культури.

Основним питанням, що хвилювало на той час публіцистів-сатириків, була *боротьба за ліквідацію неписьменності* («Ой!» Семена

Сумного, «Винова краля» Щура Івановича, «Голова без голови» Сергія Чмельова, «Порядний чоловік» Олександра Ковіньки та ін.).

Значна частина матеріалів цієї групи присвячена і *проблемам вищої школи*. У 1930 році «Червоний перець» видає спеціальний «студентський» номер (№ 6). Але треба зазначити, що мова у ньому йшла більше про невлаштованість студентського побуту, ніж щодо питань удосконалення навчально-виховного процесу.

Складником майстерності сатириків 20-30-х років було їх *блискуче володіння мовними засобами задля створення комічного ефекту*. У сатири навколишня дійсність постає перед читачем в образах, предмети і явища набувають наочності. «До мовних засобів образного комізму належать метафоричне вживання слова і відповідні конструкції – порівняння, сатиричні алегорії тощо» [8, с. 64].

Взагалі *використання лінгвостилістичних засобів у сатиричних матеріалах* полягає найчастіше у майстерному, дотепному, ситуаційно *вмотивованому порушенні загальноприйнятих, усталених мовних норм*, вплетення у тканину оповіді чужорідних елементів. Так, наприклад, в уже згадуваному фейлетоні Остапа Вишні спеціально для створення *комічного й іронічного ефекту використано росіянізми «есть», «в общем и целом» тощо*.

Комічний ефект часто досягався *поєднанням стилістично нейтральної і просторічної лексики, використанням варваризмів і макаронічної мови, мовних каламбурів*. Особливо часто каламбури використовувалися у підписах до карикатур (наприклад, «він одержав призначення на прокатний стан, а застряв на прокатній станції»).

Автори «Червоного перцю» зверталися і до *фразеологізмів*, але подавали їх частіше у трансформованому вигляді. Таким чином смисл висловлювання змінював своє початкове значення і кожне із слів компонентів починало існувати як самостійна одиниця. Так, у № 16

підпис під карикатурою, перефразувавши відомий фразеологізм, став загадкою: «Два чоботи – не пара, або який чобіт випущено промкооперацією?» (дод. 14).

Але найчастіше базовою функціонально-стильовою сферою творення комічного була *жива розмовна лексика*, що протиставлялася книжним, «високим» стилям. Відбувалася інфільтрація розмовних елементів у ці «високі» стилі. Така майстерність сатириків «Червоного перця» у використанні мовно-стилістичних засобів творення комічного, їх вправність у грі зі словом, що було і є головною зброєю публіциста, заслуговує на пильну увагу і вивчення і сьогодні.

Журнал «Перець» радянського періоду (1941-1991) особливо тематичний курс не змінив. Великим проривом стало те, що видання почало виходити двома мовами: українською та російською.

Хоча візуальне оформлення залишалось недостатньо яскравим і якість паперу була поганою, видавці намагалися удосконалювати розміщення матеріалів на шпальті, щоб полегшити читачу сприймання тексту та карикатур.

Рубрики «Перцю» майже не зазнали змін, хіба що *додалася дитяча сторінка «Перченья».*

Однією із важливих тем років *холодної війни* була, звичайно, *гонка озброєнь*. Український сатиричний журнал також не оминув її увагою. Так, у № 24 за 1983 рік на карикатурах А. Василенка і В. Зелінського показано, як американські військові нагромаджують боєприпаси та ще й продають їх до Європи (дод. 15).

Також більше уваги стало приділятися *новинам та байкам з-за кордону*. На тій же сторінці поряд з карикатурами розміщено матеріал *Олекси Вусика «За туманом нічого не видно...»*, що розповідає про спритного японського ділка, який продає законсервований туман, а, спантеличені такою спритністю, американці прийняли нерозумне

рішення закупити весь його товар (дод. 16). Автор висміює менталітет США, де люди готові платити гроші навіть за безглузді речі, аби лише першими отримати ексклюзив, який потім нікому більше не дістанеться.

У 1990-му році спостерігається цікавий *експеримент зі зміною вигляду журналу*. Через брак коштів, видавці не могли дозволити собі друкувати і українську, і російську версії номеру. Тому був знайдений компроміс і сторінка почала ділитися на дві частини: *зліва подавалися матеріали українською, а справа – російською мовою*.

Також через брак коштів на фарбу повноформатна карикатура залишалася лише на першій шпальті. Інші картинки були дуже малими, а подекуди всю сторінку займав суцільний текст. Такий формат злиття двомовного видання призвів до *збільшення обсягу номеру і утруднення сприймання друкованого тексту* (дод. 17).

Загалом, журнал цього періоду (90-ті рр.) знаходиться на стадії занепаду. *Відсутність фінансування спричинила зниження якості друку та змістового наповнення «Перцю»*. З видання йдуть талановиті карикатуристи, хоча, з іншого боку, продовжують розвиватися жанри *гуморески, фейлетону та сатиричної проблемної статті*.

З розпадом СРСР і настанням періоду незалежності України перепон для створення нових сатиричних видань не стало. Однак відмова від старого ладу та перехід до ринкової економіки мали і негативні наслідки для ЗМІ. В нових незвичних умовах з'ясувалося, що більшість підприємств, в тому числі й мас-медіа, виявилися неготовими до існування в демократичному суспільстві, адже швидко постало питання власності засобів масової інформації.

Для «Перця» також гостро постало питання цільової аудиторії. Людські вади, що не вписувалися до ідеальної моделі колишньої домінуючої політичної системи, перестали бути актуальними, адже тепер вільний громадянин отримав право самому визначати, ким йому

бути. На деякий час спекуляція, безпорадність адміністрації, бюрократизм та побутові приватні справи перестали бути приводами до висміювання. Пізніше висвітлення вад сучасного суспільства та недоліків чинного керівництва країни набули вигляду «сміху крізь сльози». Зловживання, марнотратство та шкідливі звички також більше не викликали глобального суспільного осуду, адже ці теми стали нудними і буденними для пересічного читача, якому хотілось чого дійсно «гострого».

Зважаючи на це, *оновлений «Перець» не став типовим журналом з телепрограмою*. Видання виходило у традиційному форматі, покращивши якість паперу та друку. На сторінках публікуються *карикатури вже на сучасних політиків, сатиричні байки із життя українського правління тощо*. Так, у № 3 за 2008 рік бачимо *карикатуру* Олексія Кохана, який іронічно висвітлив перебіг дебатів на минулих виборах (дод. 18).

Але, як і раніше, найбільше уваги «Перець» приділяв саме *життю і побуту звичайних людей*. Смішні історії із життя, анекдоти та карикатури на побутову тему знаходимо у *рубриках «Народні усмішки», «Вінігрет із перцем», «Сатиричні мініатюри» тощо*.

З початку 2000-х років журнал розповсюджується за передплатою, тому у кожному номері подаються реквізити для її оформлення. Зі сторінок *зникли рубрики «Дали Перцю» та «Друже Перцю»*, бо діалог із владою став нездійсненним.

Популярність видання останніх років можна порівняти з популярністю районної газети. Тираж «Перцю» від початку періоду незалежності України не перевищував 10 тисяч примірників, тому відрізнявся невеликою кількістю реклами (лише невеличкі зображення із логотипами партнерів видання). В 2007 році Президент України В. Ющенко видав наказ «Про відзначення державними нагородами

України працівників редакції журналу «Перець», м. Київ». Згідно з цим документом за особистий вклад у розвиток журналістики та сумлінну працю відзначили М. Прудника, Р. Герасимчук, Д. Полякевича та інших.

Останній редактор паперової журналу «Перець» Михайло Прудник наголошував, що видання переживає скрутний період, потребує додаткового фінансування, тому поступово зменшує тираж. Творчий колектив «Перцю» ледве знаходив кошти на випуск традиційної щорічної збірки «Перець», куди входили найкращі матеріали року. Також, будучи членом журі конкурсу «Вишневі усмішки» М. Прудник, залучав до співпраці молодих сатириків і гумористів, з метою підтримання іміджу видання та, водночас, влиття нових прогресивних сил до журналу. Але, не зважаючи, на всі намагання колективу відродити хоча б частину колишньої популярності видання, наказом керівництва видавництва «Преса України» від 1 грудня 2013 року журнал «Перець» було ліквідовано на підставі нерентабельності видання.

Сатирично-гумористичний ілюстрований журнал «Червоний перець»/«Перець» став першим власне українським сатиричним виданням і дав потужний поштовх до розвитку сатиричної традиції у сучасних українських ЗМК. Саме тому цей часопис має велике значення для науковців, які займаються розробкою питання сатиричної публіцистики сучасної України.

2.2. Сатира в сучасній електронній версії часопису «Перець» / «Перець. Весела республіка»

«Перець» – «український сатирично-гумористичний ілюстрований часопис. Разом із московським «Крокодилем» (наклад у 1986 році 5 млн примірників) «Перець» (наклад у 1986 році 3,3 млн примірників) був

одним із двох найпопулярніших гумористичних часописів СРСР [17]. З грудня 2013 р. він припинив своє існування як друкований сатиричний журнал, проте пізніше випуск відновився від назвою «Перець. Весела республіка». З 2020 р. часопис виходить тільки онлайн за переплатою [17].

Можна отримати безкоштовний доступ до всього архіву журналу на сайті m.anekdotua.com [5].

Аналіз журналу «Перець» (№ 5, травень, 2013 р.)

Журнал виконаний в повнокольоровому форматі. Обсяг - 16 сторінок. Перша шпальта містить *карикатуру*, виконану на всю сторінку. Зображує мера міста, який за гаслом «Впорядкуємо рідне місто» приховує розкрадання бюджету (дод. 19).

На 2 сторінці розміщено кілька *карикатур*. Одна засуджує *чиновників, які не опікуються нагальними проблемами* (зокрема заходами з попередження повені і забезпечення належної роботи відповідних державних служб) (автор Валерій Чмирьов). Підпис під карикатурою «А вас, чиновники, хай МНС рятує!» акумулює основну думку сатиричного зображення (дод. 20).

Внизу 2 сторінки бачимо *висміювання недолугих методів оптимізації* (через цю *карикатуру* засуджують запопадливість окремих чиновників у впровадженні реформ; вони зображені фокусниками на арені цирку – маємо алегорію). Автор – Олексій Кохан (дод. 20).

Короткі *іронічні дворядкові римовані вислови* від Юрія Берези винесені в окрему рубрику: «Ну невже про ліхтарі думають кроти в норі?», «Чи вина в тім язика, що брехню у світ пуска?», «Як хвалитися Ельвірі бюстом в радіоефірі?», «Хто запитує в свині: «Різати тебе чи ні?» (дод. 20).

Справа на 2 сторінці розміщена *колонка «Інформаційне агентство Перця»*. У ній фіксуємо 4 *замітки*: «Знову цвітуть каштани» (про

висадку «липових» каштанів на Хрещатику), «Чи потрібні нам учені?» (про від'їзд з України кандидатів і докторів наук), «Ніжин з книгарнею» (про невдалу спробу рейдерського захоплення книгарні в Ніжині), «Де ж працювати?» (про звільнення робітників на сумських підприємствах). Лише перший матеріал має сатиричний підтекст, інші – класичні новинні повідомлення. Замітки без автора (дод. 20).

На 3 сторінці розміщено кілька матеріалів. Це *карикатура* на податківців з текстівкою-діалогом (автор – Андрій Василенко), сатиричний малюнок, в якому порушується проблема пияцтва (автор – Валерій Чмирьов) (дод. 21). Тут же редакція нагадує про передплату журналу.

У підвалі надруковано *гумореску* «Якщо це вас цікавить» (автор – Микола Шумилов, м. Запоріжжя». Висміюються легковажні люди, які відповідають на заклики шахраїв зателефонувати за певним номером, аби отримати приз (дод. 21).

Сторінка 4 відкривається *карикатурою*, в якій перефразовано вислів з відомого фільму: «Я сказав горбатий!» (дод. 22). Це усмішка, ніякого сарказму вона не має. Після неї розміщено *епіграму* Григорія Лишка «Лінії рук». Нижче – *карикатура* Олега Гуцола з текстівкою. У матеріалі висміюється пияцтво поліцейських, їх неналежна поведінка. У підвалі – *перефразовані афоризми* від Миколи Левицького: «Якщо на кожному кроці обманюють, може, спробувати робити ширші кроки?», «Статус – «во!», «У суперечці народжується істина. Тут же вона і гине» (дод. 22).

У рубриці «Театр «Перця» розміщено гумористичну *сценку* «Така служба» Івана Кидрука, в якій висміюють служак-пристосуванців, які при будь-якій владі вміють утриматися на посадах (дод. 22-23). Нижче у рубриці «Літературна пародія» надруковано два *вірші* Федора Руденка

та Юрія Берези. Також фіксуємо *карикатури* на язикату бабу та стрілка-невдаху, на ситуацію з повенями в українських селах (дод. 23).

На 6 сторінці розміщено кілька *карикатур*: на побутову тему (із написом «Це я ще незаміжня» (автор – Іван Савлюк); карикатура без текстівки, яка висміює хамську поведінку чиновника (автор – Микола Капуста); карикатура з текстівкою про людину, яка паплюжить будь-яку планету (автор – Анатолій Василенко) (дод. 24).

Також тут надруковано текстові матеріали. У рубриці «*Майже з натури*» – анекдоти «Заспокоїв» та «Практичний підхід» (зібрала Вікторія Прокопенко); *жартівлива дефініція* деяких слів подана у рубриці «Словничок-жартівничок» (Мар'ян Конашевський, с. Зелені Курилівці на Хмельниччині); *рубрика «Непристольні гноми»* – *епіграми* від Василя Простопчука з м. Луцьк: «На усіх поводитирів не стачає прапорів», «В нього грамот більше, ніж трусів», «Коли виробництво стоїть, значить економіка ще не впала», «Май мужність вимкнути телевізор» (дод. 24).

На 7 сторінці зліва заверстано колонку з невеличких *карикатур на побутові теми* (намагання жінок схуднути щовесни, тости за здоровий спосіб життя, про шаурму і бродячих тварин, стосунки батьків і дітей тощо). Усі вони містять цитату одного з героїв жартівливого малюнку. У рубриці «*Усмішки з конверта*» вміщено невеличкі гумористичні розповіді – *анекдоти* (автор – Степан Турбів, смт Липовець Вінницької обл.) (дод. 25).

Сторінки 8-9 є розворотом часопису, який відкривається *рубрикою «Народні усмішки»*, що також містить *анекдоти*, надіслані Андрієм Хмарою (м. Лубни, Полтавина) і Вікторією Гужвою (смт Теофіполь, Тернопільська обл.): Оголошення: «До уваги жінок! Збільшую бюст, сідниці та інші частини тіла. Звертатися до пасічника» (дод. 26). У наступних карикатурах використовують *прийом комічного зіставлення*.

Наприклад, зображують вручення справжньої пальми переможцю в спортивних змаганнях з написом: «Вручаю вам пальму першості!» (дод. 26). Тут розміщено карикатури на побутові і гострі політичні й соціальні теми (наприклад, про доступ до публічної інформації, про забудову під паркінг дитячих майданчиків, захоплення заповідної території під елітні котеджні селища тощо). Ці карикатури представлені в рубриці «*Вінегрет із перцем*» (дод. 26).

На сторінці 10 переважно представлено текстові сатиричні матеріали. Це рубрика «*Іронізми*» (влучні *афоризми* від Флоріана Боднара та Анатолія Обриньби): «Тепер би ще відвоювати те, що ми завоювали», «Судова гілка – вічнозелена», «Анонімникові приснився жахливий сон: ніби під своєю писаниною він поставив власне прізвище» (дод. 27). У рубриці «*Наші незабутні одноперчани*» розміщено твори Анатолія Бортняка (на згаду про його 75-ти річчя) (дод. 27).

11 сторінка вміщує *карикатуру* Анатолія Василенка про пияцтво лікарів на робочому місці (гумористична картинка з текстіркою-цитатою героя); під заголовком «*Перчинки*» подано *іронічні вислови, афоризми* від Євгена П'ятківського з м. Києва: «Жінки – як діти; раптом що – в сльози і до мами», «Якщо жінка сіла на дієту, почала качати прес, то це значить, що їй через 2 години їхати на море» (дод. 28). Нижче надруковано *гумореску* Михайла Прудника «Пора копати. Спогад про весну». Тема – сільська натура; автор усміхнувся з одвічного бажання кожного селянина садити город, аби не відставати від сусіда (дод. 28).

Сторінка 12 і 13 – дитяча. Називається вона «*Перчень. Сторінка для дітей*». Це веселі *віршички* Лесі Мовчун, *казка* «Кінець, серединка, початок» Світлани Прудник, *гумористична історія (комікс)* в картинках про півнів, *анекдоти* в рубриці «*Смішинки*»: «Талант. – Петрику, хто тебе навчив так лаятися? – «Навчив, навчив...», – бурмотить хлопець. – Наче не можна мати такого таланту від народження» (дод. 29).

Сторінка 13 відкривається *ребусом* для малят, також розміщено матеріал про підбиття підсумків «Конкурсу дотепників» (треба придумати назву для карикатури) і тут же подано нове завдання; внизу сторінки надруковано кілька *карикатур*, розрахованих уже не тільки на дитячу аудиторію (переважно побутові і політичні теми).

На 14 сторінці у *рубриці* «Страшне перо не в гусака» подано *цитати-каламбури* з листів читачів. Наприклад: «Я заорав носом уже після того, як виорав бабі Насті город» (дод. 31). Нижче розміщено *кросворд*, під ним відповіді на ребус і кросворд, уміщені в попередньому номері. Справа у колонці заверстано *анекдоти*.

Передостання, 15 сторінка, вміщує *довідкову інформацію* про редакцію, засновників, реєстрацію, умови передплати тощо (права колонка). Також тут у *рубриці* «Іноземний гумор» подано *фейлетон* «Надзвичайний випадок» Румена Шомова (із болгарської мови переклав Дм. Молякевич). У ньому висміюється людські вади (жадібність, егоїзм, нехлюйство).

16 сторінка закриває номер. Вона складається з серії *карикатур*. Це малюнки без текстівок, і карикатури з діалогами або цитатами. Теми, що порушуються, – побутові, політичні, соціальні. Усі карикатури мають авторів, що обов'язково зазначені під кожним малюнком. У підвалі – звернення до читачів із дружнім проханням підтримати передплатою видання журналу «Перець».

Аналіз журналу «Перець. Весела республіка» (№ 3, березень, 2019 р.)

Сучасний журнал збільшив обсяг. Це не 16, а 20 сторінок. Формат повноколірний. В основних рисах зберігає вигляд і верстку традиційного журналу «Перець».

З січня 2018 року відбулися певні зміни в концепції журналу. Він почав називатися «Перець. Весела республіка». Редакція змінила назву

на крісловладну громаду, шеф-редактором якої є Василь Сподаренко; структура редакції відтепер нагадує структуру української влади. Керує всією крісловладною громадою Веселої республіки «Перець» президентський корпус, є рада сміхової безпеки і оборони, постійний повноважний представник президентського корпусу, генеральний сміховий секретар, верховна баяндрасна рада, кабінет міністрів-карикатуристів, дипломатичний корпус, генеральний очільник агентства «Перець-інформ» і перший почесний громадянин Веселої республіки «Перець». Також є сміхові префекти по округах. Нижче подано вже реальні дані редакції і засновників (дод. 34).

З 2020 року на фейсбук-сторінці журналу виходить додаток «Правда з Перцем», який є «органом ЗМІ громади Веселої республіки «Перець». Слоган додатку: «Перчимо всіх і кожного, хто на це заслуговує!» [18].

Перша сторінка також змінилася. Додався орден «Завжди з народом» (посередині цифра – 96; це відлік років існування журналу), який подано у вигляді відомої за радянських часів скульптури «Робітник і колгоспниця», в руках яких замість серпа з молотом зображено червоні перчинки. Також з'явилося гасло «Хай щирий сміх єднає всіх!» (дод. 34).

Перша й остання сторінки номеру мають традиційне плакатне оформлення: карикатура, що висміює кнопкодавство у Верховній Раді України (дод. 34) і плакат, що відображає титанічні, але не марні кроки України на шляху до Євросоюзу (дод. 52).

Одна із провідних тем номера – свято 8 Березня. Сторінка 2 відкривається «Жіночими приколами від Капусти Миколи»: кілька карикатур, привітальний лозунг «Всім жінкам, читачкам «Перцю», усмішок букет від серця!» і жартівлива пісня святково-жіночовеличальна, виконується на три чоловічі голоси (рубрика «Заспіваймо, браття, славень») (дод. 35).

Сторінка 3 також насичена *карикатурами* до жіночого свята – 8 Березня. Тут традиційні комічні образи: чоловік (гачок), який клює на жінку (рибку); чоловік-пустобрех і жінка-трудівниця (дод. 36). У підвалі сторінки – *фейлетон* «Кошмар» від поважного автора часопису Василя Чечвянського, датованого 1927 р., але актуальності не втратив і в 2019 р. Йдеться про чоловіка, який зневажав жінок вдома і на роботі, за що й поплатився штрафом. Фейлетон уміщено у *рубриці* «До 100-річчя «Перця». Наші незабутні одноперчани» (дод. 36).

На сторінці 4 подано *політичні карикатури* і велику *сатиричну проблемну статтю* «Не вчіть яблуню родини яблука» Євгена Дудара, датованого 2001 р., але так само злободенною і нині (неспроможність державотворців виконувати свої обов'язки) (дод. 37).

Сторінка 5 також уміщує *фейлетон* Валерія Демченка «Сходити в Президенти», в якому висміюються обіцянки політиків у період виборчої кампанії (дод. 38). У підвалі шпальти – інформація для передплатників.

Рубрика «Давні голоси про новітні часи» відкриває 6 сторінку. Тут подано влучну *цитату* Євгена Головахи про аморальність сучасних можновладців. Нижче – *сатиричний вірш* Євгена Гребінки «Пшениця» (алегорія з миттям пшениці і полови) (датований 1812-1848). *Рубрика* «Страшне перо не в гусака» вміщує іронічні, *алегоричні вислови*, зібрані з розмов, оголошень, заяв Андрієм Співачуком, м. Миколаїв (дод. 39). Тут же надруковані *карикатури*, що показують розкладання бюджету, а також малюнки з побутової тематики (дод. 39).

На всю 7 шпальту надруковано проблемну статтю Пилипи Юрика з м. Запоріжжя «Кому в Запоріжжі великий Кобзар поперек горла став?», в якій автор порушує проблему національної пам'яті, низької національної свідомості у чиновників, які не шанують належним чином Тараса Шевченка і не встановлюють йому пам'ятника (дод. 40).

Сторінка 8 відкривається *рубрикою «Літературний друшляк»*. Тут розміщено *гумористичні вірші, епіграми* різних авторів: Неоніли Диб'як, Михайла Пасічника, Олександра Берестяного, Ігоря Павлюка, Юрія Берези та інших. У підвалі сторінки подано *інструкцію* до гри на 10 шпальті (дод. 41).

Рубрика «Мініатюри мимоходом» Григоря Швайки займає половину наступної 9 сторінки. Тут подано *жартівливі та іронічні вірші, епіграми, коломийки автори*. Тематика: бездіяльність чиновників, недолугість рішень представників влади. Наприклад: «Годі помочі чекати, в нашій Раді сесія... Веселяться депутати, а в людей депресія» (дод. 42). Нижче розміщені *карикатури* на політичні теми та *плакатний малюнок*.

Гумористична гра «Для сімейного кола виборців: між I та II турами» подана на 10 сторінці. Ходи гри ілюстровано політичними шаржами і малюнками (дод. 43).

Комікс «Соцопитування» на сторінці 11 розкриває тему підкупу виборців та шахраювання з рейтингами кандидатів (дод. 44).

Сторінка 12 присвячена т.зв. «дорослій темі». *Фейлетон* Володимира Чепіги «Майстер-клас нецнотливого презерватива» розкриває питання моралі і цноти сучасного українського суспільства. Карикатури доповнюють цю тему (дод. 45).

Всю 13 шпальту займає *рубрика «Перчанське антикорупційне бюро»*; скорочено ПАБ (комічне зіставлення з пабом як закладом, де продають і вживають алкогольні напої). Тут уміщено повідомлення про припинення діяльності бюро у зв'язку зі скасуванням статті про незаконне збагачення чиновників. У підвалі сторінки ця новина доповнена *карикатурами* – ілюстраціями представників антикорупційних органів України, які крадуть гроші з державного бюджету (дод. 46).

Рубрика «Перчанські макогончики» на сторінці 14 містить три *фейлетони* «Скажені пси» (про недоречність власних назв спортивних клубів та радіопрограм), «Тенісний преїскурант» (заробляння спортсменів на своїх досягненнях) Олександра Стаховського і «Прогрес на приколі» Юрія Кашина (збагачення колишнього міністра Бориса Колеснікова через недолуге вкладення коштів у купівлю корейських швидкісних потягів, які не пристосовані до наших доріг) (дод. 47).

У *рубриці «Наше, жіноче...»* подано *фейлетон* Лариси Чепіги «Для себе», в якому висміюють прагнення деяких чоловіків жити для себе (дод. 48). У підвалі 15 сторінки розміщену *рубрику* *Анатолія Василенка «Білий штрих... по чорному»*, яка наповнена чорно-білими *кариатурами* на політичні та побутові теми (дод. 48).

17 сторінка складається з двох колонок: у лівій – «*Епітафії*» Пилипа Юрика (наприклад: «Загиблому в Україні. Служив Росії цей кадет. Хоронять тут. Бо «их там нет!»), у правій – початок *фейлетону* Миколи Юрчишина «Повість гібридних літ» (висміюються плітки і нероби в житлових організаціях) (дод. 49).

Рубрика «Фіглики від Миколая Рея» відкривають 18 сторінку. Для редакції «Перця» є характерним звернення до класиків сатири. Періодично у часописі друкують їхні твори. У згаданій *рубриці* подано інформацію про Миколу Рея («*Сміховікіпедія*») і його *байку* «Справи суддівські», яка викриває продажність суддів (написана в середині 16 століття, а актуальна всі у всі часи). *Байка* ілюстрована *кариатурою* Миколи Капусти (дод. 50). Нижче – добірка *політичних карикатур* у *рубриці* «Новини міжнародні у палітрі» (сатира на міжнародних лідерів) (дод. 50).

Передостання 19 сторінка традиційно вміщує *анекдоти* і інформацію про редакцію, а також *комікс* на жіночу тему (дод. 51).

І остання 20 сторінка також традиційно оформлена *плакатною ілюстрацією*, про яку згадано вище. У підвалі – перелік редакторів, котрі опікуються областями. Вони об'єднані заголовком «Сміхові префекти Веселої республіки «Перець» по округах» (дод. 52).

ВИСНОВКИ

У результаті проведеного дослідження ми дійшли таких висновків:

Сатирична публіцистика – одне із найцікавіших і найменш досліджених явищ в українському журналістикознавстві. Саме методами сатири і гумору наш народ здавна виражав своє бачення життя та ставлення до подій у суспільстві та побуті.

У період зародження сатиричної преси в Україні над друкованим словом страшним тягарем висіли Валуєвський циркуляр, Емський указ. За тих несприятливих умов українці не припиняли спроб створити періодичне видання українською мовою. Ситуація змінилася лише тоді, коли світ побачив царський маніфест 17 жовтня 1905 р. Цей маніфест «дарував» народові громадянські свободи – недоторканність особи, свободу совісті, друку, зборів, союзів. Було зроблено рішучий крок до конституційної монархії замість самодержавства – декларувалося скликання законодавчої Державної Думи, тобто російського парламенту.

Українська інтелігенція відразу ж скористалася наданими правами. Україномовні газети почали друкуватися в Катеринославі, Одесі, Полтаві, Харкові та ін. містах. Часто виходили лише перші номери, бо, незважаючи на декларовані свободи, царська адміністрація з великим невдоволенням сприймала друковане українське слово.

Після царського маніфесту з'явилися україномовні журнали. Новими послабленнями цензури відразу ж скористалися росіяни, які проживали на Наддніпрянській Україні і одними з перших розпочали видання сатиричної преси. Зокрема, у Чернігові почали виходити російськомовні сатирично-гумористичні видання «Первая Ласточка» та «Волна». На Поділлі з'явився літературно-гумористичний збірник

«Жало», що виходив у Могилеві-Подільському за редакцією Є. Гельсберга, гумористичний журнал «Огонек» за редакцією Авербуха (там же, 1903) та літературно-науково-гумористичний і художній журнал учнів Вінницького реального училища «Реалист», що видавався у Вінниці з перервами у 1910 та 1917 рр. і на сторінках якого деякі публікації друкувалися й українською мовою.

У період революції 1905–1907 рр. в Україні видавався «український сатирико-гумористичний журнал» «Шершень», з яким співробітничала Леся Українка, В. Самійленко, І. Нечуй-Левицький, А. Кримський та інші відомі українські письменники. Вийшло також декілька чисел сатиричного журналу «Хрін» та студентського видання «Заклепка». Однак тематика їх не виходила за межі сатиричного відображення тогочасних побутових проблем чи примітивної критики на адресу колег-однокурсників.

У воєнний 1914 р. українську пресу фактично було заборонено, легально виходило лише чотири із сімнадцяти видань. Нові можливості в українській сатиричній публіцистики з'явилися після повалення царату 1917 р., зокрема в період творення Української Народної Республіки. Особливо вирізнялися три сатиричних київських журнали – «Гедзь» (1917), «Реп'яхи» (1918) та «Будяк» (1917), що стояли на сторожі національних прав та інтересів українського народу.

Після остаточного захоплення більшовиками влади в Україні з'являється поняття «українська радянська журналістика», що стає складовою частиною загальної партійно-радянської преси і характеризується гострою нетерпимістю до проявів будь-якого вільнодумства. Виникає і новий тип сатиричної публіцистики, представлений здебільшого російськомовними виданнями. Серед україномовних журналів цього типу варто виокремити журнали «Червоний перець», «Шершень», «Киевская заря», що

розповсюджувався на території України та виходив окремо у деяких українських містах.

Сатиричний журнал «Червоний перець» є визначним досягненням і надбанням саме української сатиричної публіцистики, на прикладі якого можна досліджувати як соціальні процеси у суспільстві від 1922 року, так і специфічні прояви тогочасної журналістики, її вплив на суспільство та високу кваліфікованість авторів. Це видання мало у своєму редакційному складі найпрогресивніших діячів України: Василь Чечвявського (Василь Губенко – старший брат Остапа Вишні), самого Остапа Вишню, Льва Каплана та інших. Сатиричний журнал «Червоний перець» виник ще у 1922 році як звичайний додаток до газети. У 1941 році він набуває вигляду серйозного сатиричного видання – наступника популярного московського журналу «Крокодил».

Період, у який виходив відновлений «Червоний перець», характеризувався тим, що охопив цілий ряд етапів державного розвитку країни: боротьбу партії за індустріалізацію та колективізацію, завершення соціалістичної реконструкції суспільства. Не дивно, що у цей період журнал був заангажований радянською владою, тому більшість виступів журналістів на сторінках «Перцю» пропагував радянські норми життя, викривав «класово ворожі елементи», що намагалися перешкодити соціалістичному будівництву.

Головною особливістю оформлення сатиричного журналу «Червоний перець» є його насиченість малюнками, карикатурами і політичними плакатами, що займають приблизно половину площі видання. Поряд з ними у журналі публікуються дружні шаржі, ілюстрації до сатиричних матеріалів, часто з'являються серії карикатур. «Червоний перець» починав виходити у чорно-білому форматі, але вже скоро перейшов на повно колірний друк. Це мало величезне значення для розвитку і розширення можливостей зображальної журналістики.

Так, за допомогою кольору, стало можливим яскравіше відтворення тієї чи іншої карикатурної ситуації.

Із номера в номер розширювалися тематичні обрії, проблематика виступів у журналі. «Червоний перець» різнобічно висвітлював внутрішнє і міжнародне життя країни, викривав ворогів радянського народу, висміював несумлінне ставлення до праці, негативні явища у розвитку культури, літератури, мистецтва. Своєрідністю «Червоного перцю» була символіка, яку досить часто використовували публіцисти видання. Складником майстерності сатириків 20-30-х років було їх блискуче володіння мовними засобами задля створення комічного ефекту. У сатирі навколишня дійсність постає перед читачем в образах, предмети і явища набувають наочності. Комічний ефект часто досягався поєднанням стилістично нейтральної і просторічної лексики, використанням варваризмів і макаронічної мови, мовних каламбурів. Особливо часто каламбури використовувалися у підписах до карикатур.

У 1941 році після перерви журнал було поновлено уже з новою назвою «Перець». Місцем видання став Київ. Швидко український сатирично-гумористичний ілюстрований журнал набув значної популярності і великих накладів. Перебуваючи на прорадянських позиціях щодо зовнішньої політики, видання продовжувало критикувати вади суспільства: пияцтво, бюрократію тощо.

У 90-их рр. ХХ ст. видання зазнало фінансових труднощів через загальну кризу на ринку періодики та економічну скруту. З 1 грудня 2013 року випуск часопису припинено через нерентабельність видання. Проте пізніше випуск відновився від оновленою назвою «Перець. Весела республіка». З 2020 р. часопис виходить тільки онлайн за переплатою.

Також з 2020 року на фейсбук-сторінці журналу виходить додаток «Правда з Перцем», який є «органом ЗМІ громади Веселої республіки

«Перець». Слоган додатку: «Перчимо всіх і кожного, хто на це заслуговує!» [18].

Основні сатиричні жанри в сучасному часописі «Перець. Весела республіка» - *карикатури з текстівками, цитатами і без них, іронічні дворядкові римовані вислови, сатиричні замітки, гуморески комікси, афоризми, гумористичні сценки, вірші, байки, епіграми, ребуси для малят, кросворди, величальні пісні, фейлетони, плакати, проблемні статті, коломийки* тощо.

Тематика: засудження чиновницького свавілля, розкрадання бюджету, бюрократія, висміювання недолугих методів оптимізації, пияцтва, корупції в органах виконавчої, законодавчої, судової влади, недолугості поліцейських, податківців, служак-пристосуванців; відносини між чоловіками і жінками, політична тематика (внутрішня і міжнародна), побутові проблеми тощо.

Здебільшого, публіцисти віддають перевагу використанню окремих сатиричних прийомів (гротеску, аналогій, іронії, домислу, абсурду, емоційно забарвлених слів тощо) у своїх матеріалах.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бабишкін О. К. Сатиричний журнал «Шершень». *Радянське літературознавство*. 1959. № 4. С. 82-90.
2. Галіченко Т. В. Над ким не сміємося? *Дзеркало тижня*. 2000. №28. URL: http://http://gazeta.dt.ua/CULTURE/nad_kim_ne_smiemosya.html
3. Гончарук М. Л. Українська сатира періоду революції 1905–1907 рр. Київ : Наукова думка, 1966. 156с.
4. Григораш Д. С. Журналістика у термінах і виразах : довідник. Львів : Вища школа, 1974. 294 с.
5. Журнал «Перець». Архів. *Мега анекдот*: веб-сайт. URL: <https://m.anekdotua.com/%D0%96%D1%83>
6. Закривають журнал «Перець». Обкладинки. Українська правда. 2013. 27 вересня. URL: <http://www.istpravda.com.ua/short/2013/09/27/136921/>.
7. Капелюшний А. О. Виникнення і розвиток української радянської сатиричної публіцистики. Київ : НМК ВО, 1990. 136 с.
8. Капелюшний А. О. Сатиричний журнал «Червоний перець». Львів : Вища школа, 1986. 143 с.
9. Кокотюха А. Тупі стріли у бік «біло-блакитних», або Псевдосатира «Кварталу». *Україна Молода*. 2012. № 184. С. 19.
10. Кондратьєв М. Название журнала «Крокодил» придумала... уборщица. *News Info*. 2010. №27. URL: <http://www.newsinfo.ru/articles/2010-08-27/item/736265/>
11. Крупський І. В. Національно-патріотична журналістика України (друга половина ХІХ – перша чверть ХХ ст.). Львів : Світ, 1995. 184 с.
12. Кузнецова О. Д. Засоби й форми сатири та гумору в українській пресі. Львів : Видавничий центр університету ім. Івана Франка, 2003. 250 с.

13. Матвиенко С. С. Ведущие публицисты советской прессы в годы первой пятилетки (1928-1932). Москва : Политиздат, 1977. 76с.
14. Матеріали з історії національної журналістики Східної України початку ХХ століття / Уклад.: Н. М. Сидоренко, О. І. Сидоренко. Київ : Дослідний центр історії української преси, 1999. 448 с.
15. Міяковський В. М. «Помийниця». Український гумористичний часопис 1863 року. *Наше минуле*. 1919. № 1-2. С. 64-69.
16. Остапенко Н. Гумористичний журнал київського студентства 60-х рр. «Помийниця». *Українська періодика: історія і сучасність*: доп. та повідомл. шостої всеукр. наук.-теорет. конф., Львів, 11-13 трав. 2000 р. Львів : Вища школа, 2000. С. 65–68.
17. Перець (часопис). *Вікіпедія* : веб-сайт. URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9F%D0%B5%D1%80%D0%B5%D1%86>
18. Перець. Весела республіка. Сторінка у Facebook. URL: <https://www.facebook.com/PerecRepublic>
19. *Перець. Весела республіка*: веб-сайт. URL: <https://перець.укр/>
20. Почапська О. І. Сатирична публіцистика 1917–1921 рр. *Жанрологія журналістики. Блог*: веб-сайт. URL: <http://oksana-genre.blogspot.com/2008/11/1917-1921.html>
21. Почапська О. І. Фейлетон як провідний жанр сатиричної публіцистики 1917–1921 років (за матеріалами газет Наддніпрянської України). Блог. URL: <http://opochapska.blogspot.com/>
22. Савчук М. Що становить сучасну українську сміхову культуру? *Коломийські вісті*. 2012. №16. URL: <http://visty.in.ua/home/kmnews/862-2012-03-29-08-34-38.html>
23. Самченко П. А. Зброєю сміху. Київ : Дніпро, 1966. 89 с.

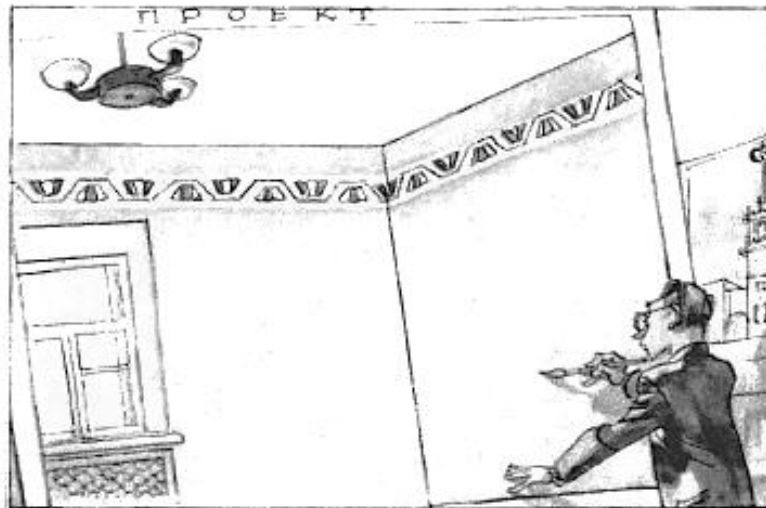
24. Сидоренко О. І. Україномовна преса Росії 1905–1907 рр. *Анотований покажчик періодичних видань*. Київ : АН УРСР, 1987. С. 33.
25. Сніцарчук Л. В. Де згода в сімействі?. Сатирики «Комара» (1933–1939) про українську пресу Галичини. *Збірник праць Науково-дослідного центру періодики*. Львів, 2000. Вип.8. С. 375.
26. Сніцарчук Л. В. Львівські періодичні видання гумористично-сатиричного напрямку (20-ті рр. ХХ ст.). *Збірник праць Науково-дослідного центру періодики*. Львів, 1999. Вип. 6. С. 296-311.
27. Сніцарчук Л. В. Українська сатирично-гумористична преса Галичини 20–30-х років. ХХ ст.: історико-функціональний аспект та інтерпретаційні особливості. Львів : Вища школа, 2001. 240 с.
28. Стадник В. В. Еволюція засобів творення смішного у сатиричному дискурсі української національно-патріотичної преси Наддніпрянщини 1905 – 1921 рр. *Діалог. Медіа-студії*. Одеса, 2008. Вип. 8. С. 206-216.
29. Стадник В. В. Елементи сатиричного твору, їх композиційні функції у дискурсах національно-патріотичної преси Наддніпрянщини. *Вісник Дніпропетровського Національного університету*. Серія: Літературознавство. Журналістика. Дніпропетровськ, 2009. Вип. 11. С. 52-56.
30. Стрельцов Б. В. Фейлетон: теорія и практика жанра. Минск : Видаль, 1983. 200 с.
31. Стрыкалин С., Кременская И. Советская сатирическая печать 1917-1963. Москва : Мысль, 1963. 369 с. Livejournal : веб-сайт. URL: <https://old-crocodile.livejournal.com/260327.html>
32. Федорова О. П. Журнальная публицистика 1920-х годов как источник по истории советской интеллигенции. Москва : Академический проект, 1995. 153 с.

33. Флюнт Я. «Комар», який змішив і кусав. *Високий Замок*. 2012. № 210 (4834). С. 5.
34. Шевырев С. П. История русской словесности, преимущественно древней. Москва : Директ-Медиа, 2008. 146с.
35. Ярмиш Ю. Ф. Жанри сатиричної публіцистики. Київ : ЦВП, 1999. 114 с.

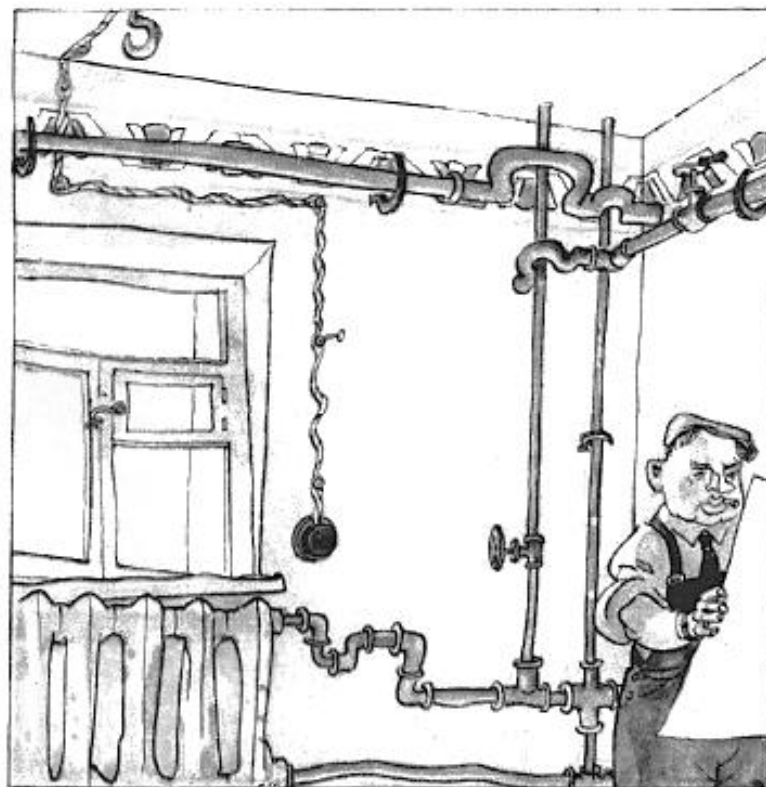
ДОДАТКИ

Додаток 1

Мал. К. ЗАРУБИ



Проект архітектора...



... виправлений і доповнений будівельником Стукгрюченком.

Додаток 2

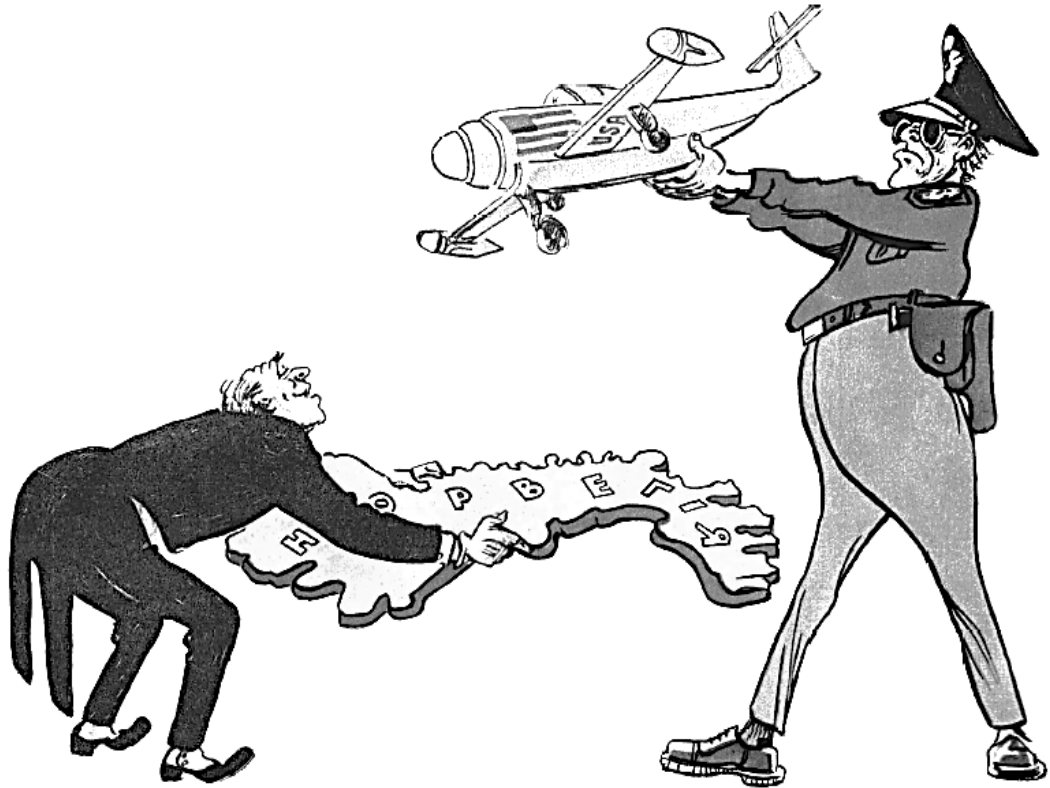


Англійський уряд пообіцяв, що Англія захистить Францію, якщо західнонімецькі реваншисти спробують напасти на неї. З цією метою на європейському континенті буде залишено 4 дивізії англійських військ. Але ще не забувся гіркий досвід 1939—40 рр. Тоді на французькій землі стояло також 4 англійські дивізії. Але вони не тільки не врятували Францію від катастрофи, а й самі ледве ноги винесли.

Додаток 3

Мал. Л. КАПЛАНА

На норвезькій території будуться американські військові бази.



Підводить базу.

Додаток 4

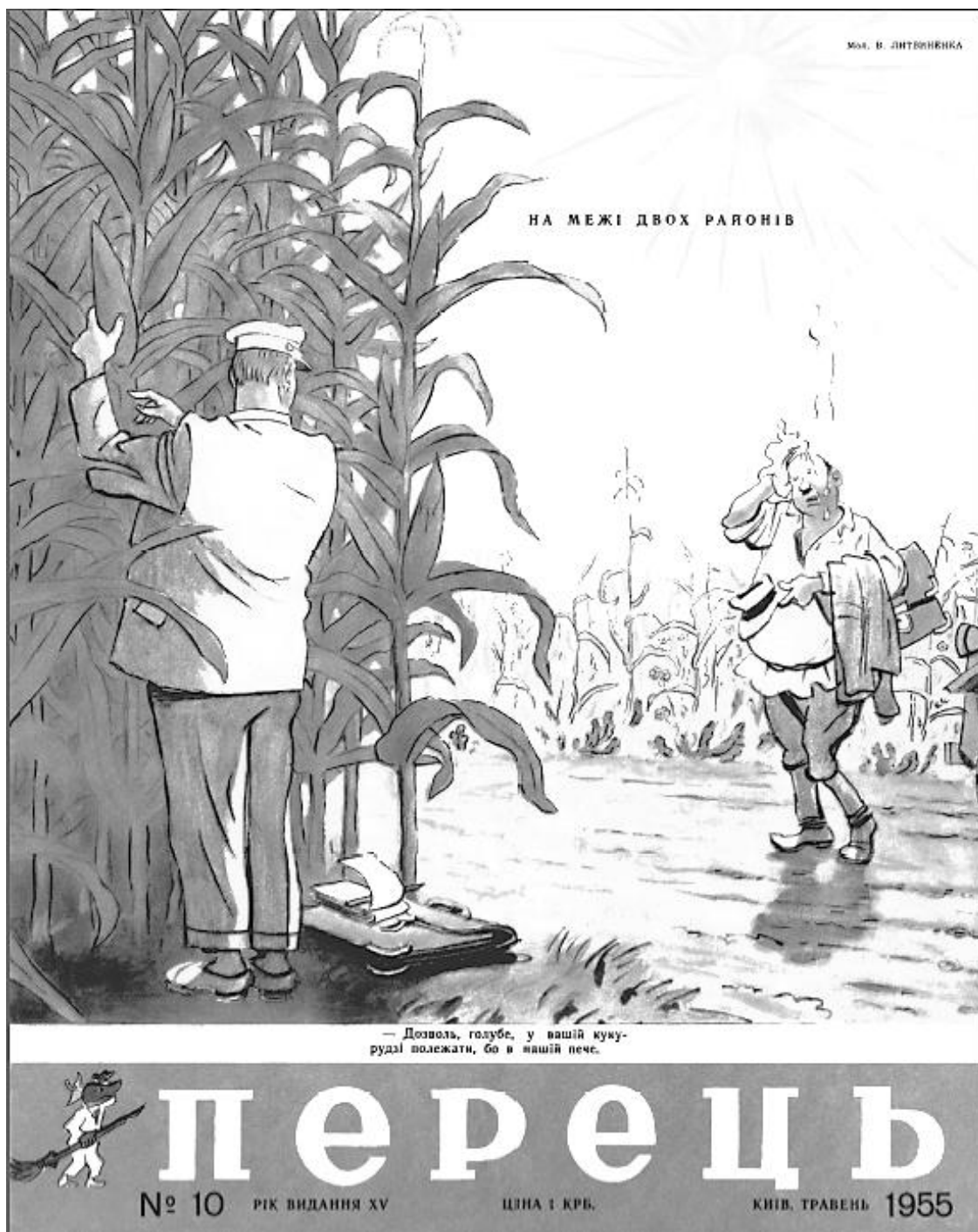
Мал. В. ГЛИВЕНКА



Він одержав призначення на прокатний станок...

...а застряв на прокатній станції.

Додаток 5



Додаток 6

Нам. ББША



ОСТАННЯ ПРИМІРКА

Додаток 7



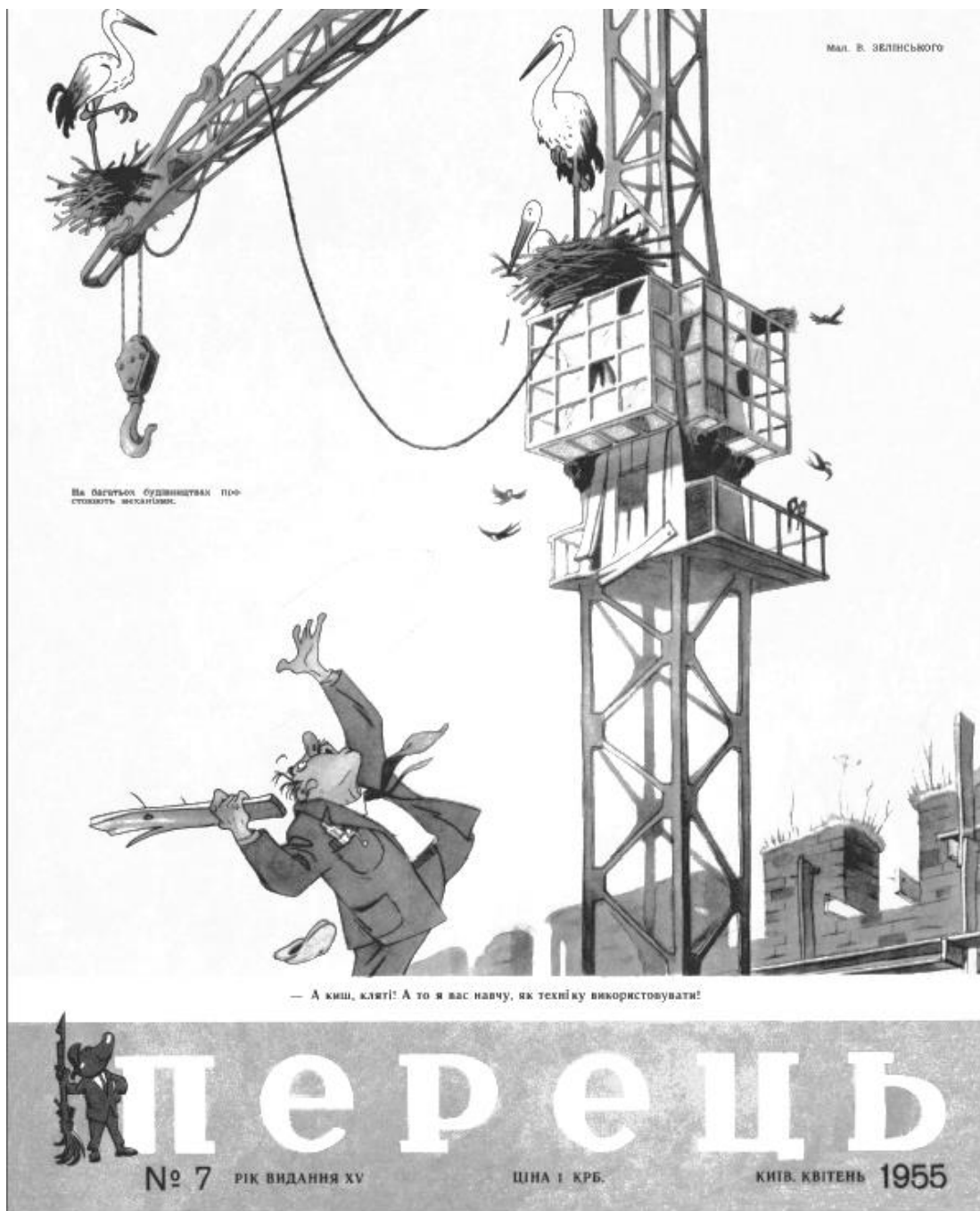
Додаток 8



Додаток 9



Додаток 10



Додаток 11

Мал. БЕ-ША



П е р е ц ь

№ 16

РІК ВИДАННЯ XV

ЦІНА 1 КРБ.

КІЇВ, СЕРПЕНЬ 1955

Додаток 12

Остап ВИШНЯ

ПРО ТЕМПИ

Немає правди діти, єсть у деяких наших, хороших «в общем и целом», людей у характері рисочки, за які одна мудра баба характеризувала таких людей так:

— І нічого собі парубок: і на виду гарний, і ставний, і чуб у нього кучерявий, та якийсь він такий, сказати, не моторнуватий. І мій отакий за парубочтва був: доки обніме, доки пошле, так у Мотриного Василя вже й губи було полабрювають.

Чи не забагато з нас скидається на славновісного Омелька з Мартина Борулі?

Омелько не поспішав у житті, він щодо життєвих темпів дотримувався такої думки:

— Який ж чоловік крыла мав? А то доки встанеш, доки дійдеш...

Омелько, як ви знаєте, жив до реактивної ери. Мартинова Боруліна кобила Блоха швидкою навіть свого галопу аж ніяк не дорівнювала швидкості звуку.

Наші льотчики на реактивних літаках значно швидше наздогнали б городского ланца, ніж Мартин Борулі, хоч би він вдесятеро лютіше кричав на Омелька:

— Сідай мені Рака, сам сідай на Блоху!

До наших часів ніяк уже не пристають старі прислів'я: «Швидко тільки блохи доляють» та «Поспішиш — людей насмішиш». Прислів'я ці від тих часів, коли ми їздили не реактивними, а просто собі позовини воланими...

Треба мняти і прислів'я, і волачі темпи.

Ой, як далека від реактивної швидкості, приміром, швидкість, з якою вивозять вантажі з станції Пишківці, Тернопільського відділку, Львівської залізниці.

Станція Пишківці обслуговує п'ять районів Тернопільської області: Королецький, Бучацький, Золотополицький, Монастирський і Золотниківський. Вантажу туди прибуває багато. І різноманітного.

Вантажі прибувають і складаються один на один просто неба: на вугілля валять ліс, на ліс — сільгоспмашини. На машини — сіль. (Очевидно, щоб не псувалося на сонці).

Недавно на ст. Пишківці було невизвезеного вантажу 140 вагонів, а вугілля Бучацького спиртозаводу вже заросло травою.

За простої районні споживспілки та Бучацький спиртозавод платять грубі тисячі карбованців.

Але що до того директорів Тернопільського спиртозаводу т. Гулакові і голові облпоживспілки т. Саві — їм і за вухом не свербит. Не їхні ж гроші!

Істинно волячю швидкістю посуваються іноді вантажі і залізничними, і водними шляхами. Чекає, приміром, фабрика чи завод невеличкої якоїсь деталі, що її має постачити інше підприємство, а деталі нема, вона десь їде...

І лежить готова продукція, маринується...

Не кажучи вже про те, що замаринуються державні кошти, збиваються з темпів ті підприємства, що чекають на ту продукцію.

Візьмемо, наприклад, гуздики... Дрібничка, здається... А ця дрібничка може завдати великих збитків швейній промисловості.

Полтавська державна швейна фабрика чекала на гуздики до готової одяжі. Гуздики ті їй вислали Дніпропетровський завод пластмас. По-

їхали гуздики з Дніпропетровська спочатку водою (Дніпром) — до Кременчука, з Кременчука до Полтави — залізницею.

28 день їхали гуздики з Дніпропетровська до Полтави.

Цілий місяць було замариновано на два мільйони карбованців готової одяжі...

Вісім років минуло, як вода знесла місток через глибокий яр на дорозі між Маньківкою та Буками (Черкащина).

Вісім років мучаться проїжджі тою дорогою, особливо весною або восени та під дощ і негоду: автомашини б'ються, ламаються, лежать і боком, і носом, і «кормом»...

Буки — район, де є дві МТС, авторота, сотні колгоспних автомашин.

Є там, само собою розуміється, райавтошодор, є і аварійвідділом автошодору Ф. В. Ткаченко.

У Черкасах є обласне управління автошодору.

Ну й що?

Ну й нічого!

Ф. В. Ткаченко, коли йому про той яр нагадують, декламує:

— Як поїдеш в Буки, наберешся м'яси!

Облавтошодор — той говорить не так, а інакше. Він каже:

— Наберешся м'яси, як поїдеш в Буки!

Вісім уже років отак собі «букають» та «м'якують»...

Прислів'я, що й казати, непогане, та за вісім років самого прислів'я мало, можна було вже про той яр і пісню скласти, п'єсу написати, романа...

Можна й сюжета підказати: їхали дві машини, а в них два шофери, і їхала з ними дівчина-красуня. Застрягли в яру. І от пошкодили два шофери оту красуню... Почалися ревнощі... Один шофер зарівав уночі другого шофера, а другої ночі зарізаний отямився та зарівав зарізанку. А дівчина пішки дочувалася до Буків, завшла до райавтошодору, хотіла зарізати зарізуючого й енергитом'яла...

Який можна роман написати! Аж страшно! Побудуйте швидше місток, щоб не було такої літератури.

Ще старі люди говорили:

— Краще робити діло, ніж чухатися, Правильно! Особливо, як не свербит!

Володар Кубка СРСР з футболу 1954 р. київська команда «Динамо» (старший тренер т. Ф. Ошеннов) безпідпavidально поставилася до гри з тбіліськими «одноклубниками» й вибула з дальшого розіграшу кубка після першої ж гри. Це безпрецедентний випадок в історії розіграшу кубка!

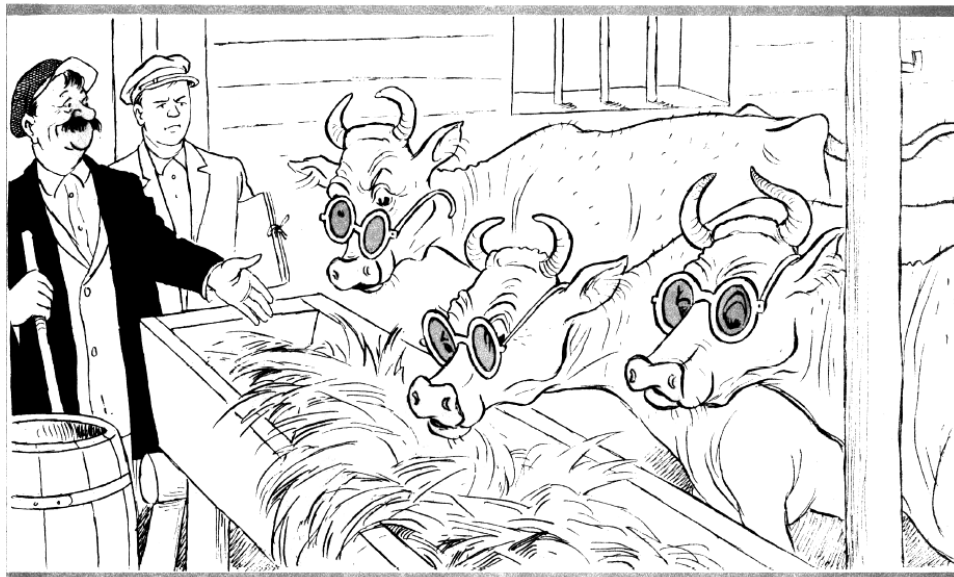
Мал. А. АРУТЮНЯЦА



Додаток 13

НОВАТОР-ЕКСПЕРИМЕНТАТОР

Мал. О. КОЗЮРЕНКА



— Навіщо це ви почипляли коровам зелені окуляри?
— А щоб їм здавалось, що це зелена маса, а не солома.

Додаток 14

МАЛЮНОК-ЗАГАДКА

Порівняно з державною промисловістю, якість виробів промкооперації дуже низька.

Мал. Л. БОЙКА



Два чоботи—не пара, або який чобіт випущено промкооперацією?

Додаток 15

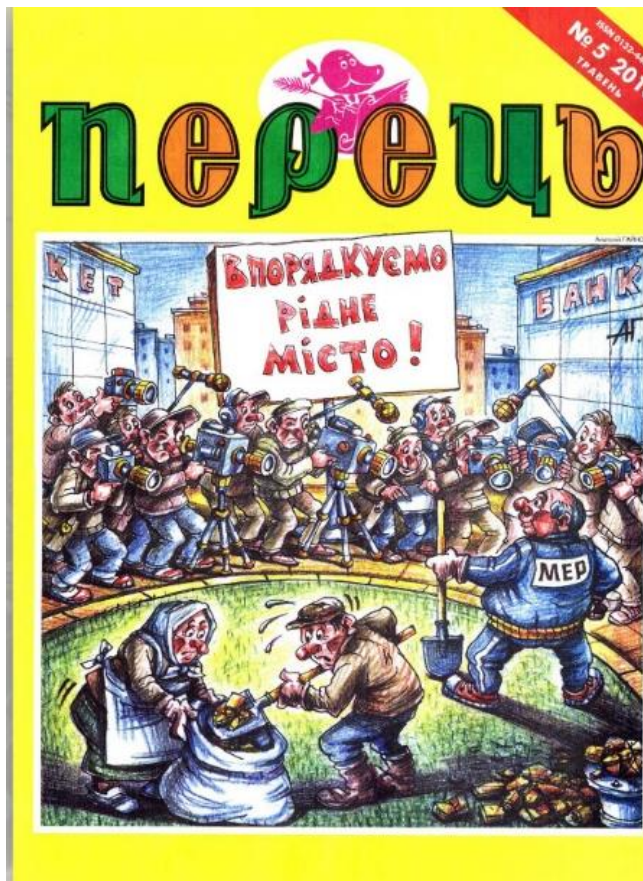


Додаток 18

Олексій КОХАН



Додаток 19



Додаток 20



— А вас, чиновники, нехай МНС ратуй!

ЧИ ВЕРЕЗА У ДЕЯ ПРАКТИ

*** Чи вина в тім язика, Шо вбрехно у світ пускає? ***

*** Хто запитує в свині: «Різати тебе чи ні?» ***

*** Як хвалитися Ельвірі Бюстом в райоффірі? ***

*** Ну новже про ліхтарі Димають кроти в норі? ***



— ЦЕЙ НОМЕР ГЕПЕР НАВІВАЄТЬСЯ ОПТИМІЗАЦІЯ!

ІНФОРМАЦІЙНЕ АГЕНТСТВО ПЕРЦЯ

ЗНОВУ ЦВІТІТЬ КАШТАНИ

Після Євро-2012 чимало каштанів на Хрещатику загнило. Не витримали нагромадості й ознаклетного поведінки з боку українців: «Найбли», «заспокойся кони міська влада». Ми наперед поспадно напівтравивали у свій каштан із жовтокропивою сорту Бріоти. Каштан на кордоні. Хоч це і влетить нам у кишеню, так дає вони не боїться моти, стівці до захоронань... Сказано — зроблено. Поставили. Навіть голова КМДА Олександр Попов брав у цьому участь.

А коли каштан розквітнув, то виявилось, що нібито це Бріоти, а зовсім ніякі інші каштани.

То куди ж поїхав гроші на закупку сороток і стійких дерев? Не ставали підгнили? Нова в цій справі розбиратимуться на Хрещатику знову пахнуть каштанами. Тільки цього разу, як жаргують кони, — зливом...

ЧИ ПОТРЕБИТИ НАМ УЧЕБІ?

З 1898 по 2012 рік Україну поновило 1622 вчителів... 1200 кандидатів наук і 382 доктори. Тепер вони працюють у США, Росії, Німеччині, Канаді, Польщі... А взагалі у нас за останні два десятиліття кількість учених споротикає утралі. Фінансування науковця існують вельо статистично, престиж науковця падає. Тільки шкільні вчителі і деякі завчаски дослідницькою діяльністю. То як же ми збираємося розбудувати державу?

ПІШКИ З КНИГАРНЕЮ

Міністерство освіти та науки вирішило було вивести з припинення існування Національного державного університету імені Шевченка Гоголів району на яке місто українську книгарню «Освіта». Тільки завдяки негативному резонансу й підтримці громадськості Шевченка мають українську книгарню.

Але колись же вона зникла...

ДЕ Ж ПРАЦЮВАТИ?

У Сумах черпає зарплати замовниченого ферфороного зводу і асоціацію відомого «Центртренту», кількість безробітних збільшилася у центрі-градні майже на тисячу осіб. Кажуть, нібито найбільш часом займаються масові зайняття і на освітньому гіганті атічного машинобудування — СМНВО імені Фрунзе.

Додаток 21

— У вас і зарплату місячно дають, і премії ви одержуєте... Як це воно виходить?
— Та... ми з ліхтарю тому групу фальшивомонетників виходимо...

ШАНОВНІ ДРУЗИ!

Ті, хто передплатить свій журнал дітям на перше півріччя, нагадуємо їм про це за три місяці передплати і на наступні 6 місяців! Освідка у бідності надає читачів не тільки їм, а й товстенькі гаманці, ми зробили все, щоб передплата ціна була прийнятливою. Була не змінилася і становить:

на 3 місяці — 16 грн. 41 коп.,
на 6 місяців — 32 грн. 82 коп.
Індекс 74393.
Бувайте з "Перцем"!

— Сиди діти не можна: тут дають Петру і дядько Іван змагалися, хто з них шкільний...

— Що це за доповідь про мене в газеті?
— А це доповідь про те, що ви одиницею додали до надання вам однієї гривні.
— Але ж я до вас не звертався ні за якою допомогою жодного разу!
— Радше ви спроби не запиталися, але ось знову звергаєтесь.
— Але ж я ж до вас звертався, не за інформацією!
— А за чим?
— Я дізнався жому, як що додати грошей грошам?
— От саме з цього приводу ми і надіслали інформацію.
— То як ви надіслали мені інформацію, за що з мене додати грошей?

— Та чула, що...

ГУМОРЕСКА ЯКЩО ЦЕ ВАС ЦІКАВИТЬ

Завжди у своїй поштовій сортовій газетці «За надання інформації, ми вас пропонуємо, ви можете передплатити за адресою: 20 гривень 82 копійки. Після нашої згоди з моменту відправлення даного повідомлення. Дякуємо за інформацію... Прислайте об'єктивацію. Дякуємо за надання номерів:

— Що це за доповідь про мене в газеті?
— А це доповідь про те, що ви одиницею додали до надання вам однієї гривні.
— Але ж я до вас не звертався ні за якою допомогою жодного разу!
— Радше ви спроби не запиталися, але ось знову звергаєтесь.
— Але ж я ж до вас звертався, не за інформацією!
— А за чим?
— Я дізнався жому, як що додати грошей грошам?
— От саме з цього приводу ми і надіслали інформацію.
— То як ви надіслали мені інформацію, за що з мене додати грошей?

— Цікаво вірно. Ось за це з вас додати грошей.
— То це виходить, за те, щоб дізнатися, за що з мене додати грошей, я вам кожен раз додати грошей до грошей?
— Ні, ось додали надіслали ви нам доповідь про мене, за що, надіслали мені доповідь про мене?

— Що це за доповідь про мене в газеті?
— А це доповідь про те, що ви одиницею додали до надання вам однієї гривні.
— Але ж я до вас не звертався ні за якою допомогою жодного разу!
— Радше ви спроби не запиталися, але ось знову звергаєтесь.
— Але ж я ж до вас звертався, не за інформацією!
— А за чим?
— Я дізнався жому, як що додати грошей грошам?
— От саме з цього приводу ми і надіслали інформацію.
— То як ви надіслали мені інформацію, за що з мене додати грошей?

— Що це за доповідь про мене в газеті?
— А це доповідь про те, що ви одиницею додали до надання вам однієї гривні.
— Але ж я до вас не звертався ні за якою допомогою жодного разу!
— Радше ви спроби не запиталися, але ось знову звергаєтесь.
— Але ж я ж до вас звертався, не за інформацією!
— А за чим?
— Я дізнався жому, як що додати грошей грошам?
— От саме з цього приводу ми і надіслали інформацію.
— То як ви надіслали мені інформацію, за що з мене додати грошей?

Додаток 22



— А тепер — горбатий.
Я сказав — горбатий!

Мені часто ускладнює навіть просте.
Хоч співа проваційніше життя.
Так, пісні рідк часом кажуть про те,
Що їх треба просто поміти.

Григорій ЛІШКО.



Конвертовані думки

- У суперечці народжується істина. Тут же вона і гине.
- Якщо не кожному кроці обмінювати, може, спробувати робити ширші кроки?
- При зустрічі з талантом у батьківських очах бачимо, тут же вистає за лаштунки.
- Служа народу біда...
- Статус «во!»
- В родині олігархів: «Ну добре, куплю я тобі партію».
- Форма звітності народина.

Микола ЛЕВЕНЬКІЙ.

На дверях табличка "Прийм репресованих та реабілітованих".

ДІЮТЬ: КОМІТЕТИК і ВІДВІДУВАЧ. Обидва в літах. Відвдудувач — сльозливий — борода, потертий піджак. Комітетик — добротий настим, золоті окуляри — сидить за столом і шкеш пише, час від часу прилягаючи написане печаткою. У напіврозкритих дверях просовується борода Відвдудувача.

КОМІТЕТИК. Заходьте, заходите! Бувайте, як удома.

ВІДВІДУВАЧ (бояжко заходить, знімає картуза, промовляє тихо). Та де ж він там, як удома. Нема ж мене тутньої думи. Доброго вам здоров'я! (Лобочивши у кутику шось сложе на істну, підходить туди і зреститися. Комітетик і собі піднімається, теж кладе на криду зрест.)

КОМІТЕТИК. То я вам доброго здоров'я! З вами бідами до нас?

ВІДВІДУВАЧ. А все з тимі Хону, щоб влада дні мій повернула, якогось після Золотого Вереса насильно забрала.

КОМІТЕТИК. Благородна заява! Влада тепер не та, повернути не повернемо, але чим зможемо, так і допоможемо. Розповідайте, що, коли і як забрали?

ВІДВІДУВАЧ (ліма картуза). Та що там переказувати? Все забрали... Голій, як бубон, пішов до судида. Діва Богви, прихистилі. (Підвернувшись до кути і злиду побожко зреститися. Комітетик, знімаючи окуляри, похотцем піднімається і собі зреститися.)

КОМІТЕТИК (усидивши і вбавши самозлиду). Для протакну ваші садження потрібні. Тож кажіть, що саме тоталітарна система у вас конфіскувала.

ВІДВІДУВАЧ (кладає картуза на стілець, починає зашкешати пальці). Значить, жуть на два частини, із сім'єю і повіткою забрала. Хлів. Корову з телешкою. У хліві нова сікарна...

КОМІТЕТИК (шпарко пашичу). Мда-а. Сікарні тоді те що треба були. Сам знав.

ВІДВІДУВАЧ. Отже-бо. У нас австрійська була, дідуво на Дубенському примару за великі гроші крикнув. На все село сікарній Ми її намагалися заховати. На вигоні, в ожиннику. Але ж...

КОМІТЕТИК (грозиво). Сікарна — переказували... І такі знайшли?

ВІДВІДУВАЧ (тежко зішкешує-ш). Знайшли. Якийсь недоносок, з отих конфіскацій, шпариво, нешпарив і такі наткнулися.

КОМІТЕТИК. Поганю ковали!



— Ти у Рай прямо потрапи, а в по своїх каналах.

Додаток 23

ТЕАТР "ПЕРЦЯ"

Служба така

Сценка

ВІДВІДУВАЧ. Який би то англіт... Мисле часби то вдалі підбавили ожинини, з одного боку пішана гора — другий — болато.

КОМІТЕТИК (вжамсидивши). Гора, наметте, пишана? А сосна на горі росла?

ВІДВІДУВАЧ (спроку врожено). Вона в дні росла.

КОМІТЕТИК. А під горою чимсь кукуна сповоз?

ВІДВІДУВАЧ. Точно сповоз. Ти у мішу паризавана сповоза. (Пароз лішню приривається до Комітетика). А, в як шор?

КОМІТЕТИК (вжамсидивши). Та в ж тую сікарною, діду, у вас і знайшов!

КОМІТЕТИК (вжамсидивши, вштривнувшись). Зробити. Ето есть мави послідній і респітований бай. Службоватися, могово замоблок, собі... Оу дурна замоба, німа відвдудувача!

ВІДВІДУВАЧ (грозиво вштривнувшись). Це ви по тому, через кілька років, здається, у нашому селі й хреста з вжамсидивши?

КОМІТЕТИК. Знімані Служба така. А за Гербовань, як крами відповозили, в першій на вашій шорі вжамсидивши і поміни.

ВІДВІДУВАЧ. Пригадую, пригадує. (Хвотити шорі).

КОМІТЕТИК (і собі зреститися). І на моговоща у вас був спору озвонка, а потім, як комітетик новий курс наметив, — зрештовува. Гордий й сікарній у вас діду, хрота вжамсидивши. Чим ніт, допомога за сповоз?

ВІДВІДУВАЧ (грозиво розкривши обшми). Ну, чоловіче, задарувати. Жон одні знайомі у шкеш хоромак тралися. А то кадили, жодні по кабинетак, напидри пишши, мені одлисувати, а толку — ніякого.

Гарне зішкешує крами одному руді. Відвдудувач підбавиває пали підвжамсидивши, вжамсидивши прямо на стіні Комітетика.

ВІДВІДУВАЧ. Хоч одна знайомка дунал! Тепер, гадаю, мави за мави підсудно не покладають?

КОМІТЕТИК. Не покладають. Служба така. Коли комеско у справах репресованих і реабілітованих сікарнавали, мене голо-мю односторонно й затвердили. Кожуть, ти, товаришу, розшкурювала, знаєш, у якого шорі і вжамсидивши. Не не дим, то жон би хлів. Мо, а сікарною покладають?

ВІДВІДУВАЧ. Служа Богви! Мо, тепер і мені шось конекнувати. Як не дим, то жон би хлів. Мо, а сікарною покладають?

КОМІТЕТИК. Чим би й ні. Шось та пошарини. Як не шліу Сікарною, то якесь там колесо. Чим змозжено, так і допоможемо.

ВІДВІДУВАЧ (прошкешується). І на тону діду!

КОМІТЕТИК. Служба у нас така!

Відвдудувач, написувачи картуза, викодили. Комітетик сидів на стілі, шкеш дотерув, сповозу пещату.

Іван ХИДРУК.

Літературна пародія

ДОСІТЬ

Панувати чинити,
Сил надати,
Світланку тліти просити.
Дитяри... і талі...
Патриархат ковати
І ширити.
Же не сповозити — досити.
Волод РІДЕНКО

У час безсонний творчість впреча:
За стіл письменний вжамсидивши звучніше —
Та й починаю з вогонком в очах.
Вбываю ніт, Сікарною вірш за віршем.
Не пиш мов, Дніпра згаса могоут —
Так творчість рятівна. Все гіпнозити.
Копи ж мені "Пал сікарній" гукують,
Гамію Музу "На сьогонні — восити".
Юрій ВЕРБІЛ

А Миколю поєнь по барабану:
він нові сікарнакети поставив!
Чую, рещино на сепі писмакує!

Волод КОРОБЕНКО

Додаток 24

— Це я ще незаміжжя...

НЕ ПРИСТОЛЬНІ ГНОМИ

Знову із тих Лигачів селили.

Якщо тебе рога не реконструю, значить хочуть найбільш швидко обдирати.

Важко буревити державу, буревити свій котарж.

Співаючи рифраби, друка не своєю голосом.

Жоден виборець ще не вмигнув в урну пакет круп.

Май мужиків аименути телевизор.

Коли кури несуться, піти до кождої не несуть.

Коли виробництво стоїть, значить економіка ще не впадала.

Неправа починається з пустушки.

На усіх моводирів Не стаєч прапорів.

В нього грамот більше, ніж трусів.

Не замерзає вухо в хорорді.

Василь ПРОСТОПІШК, м. Луцьк

Майже з натури **З**аспокоїв

— Заспокоїтесі! Вона справді вже трохишть поновіт удова.

— Що ні, — Чому?

— Бо він був у дуже гарному настрої, і в зв'язку з краще попросити в нього поспити мені тисячу гривень.

ПІРАТНИЙ ПЛАЦІД

— Побий, ти попрося у татка моєї дити?

Зіркол ПРОКОПЕНКО

— Як ти думав, тут життя є? — Вже б його не було!

Анатолій БАСИЛЕВИЧ

ГРИЗЛІ — сухарі.

КРИМНАЛ — хабарі у Криму.

УЛТИМАТУМ — вимога з жорстокістю.

МЕДІАТОР — в'язівник ДІМ.

МОДЕРН — захриляк.

ПІДЛІТОК — трояк.

ХРОНОЛОГІЯ — наука про хрін.

ЛІНОТИП — хабар.

ШОПЕН — власник шофу.

Мар'яна ЮНАВІЄВСЬКА, м. Луцьк

Додаток 25

— Мені б на пиво.

— У сімейному бюджеті кошти на це не передбачено...

— Встань, сучка!

— Кому? Всім одне й те ж саме...

— Придбали пересувний пункт регулювання чисельності бродячих тварин...

— Давай за здоровий спосіб життя!

Усе швидко в конверті

БАЧУМ

Розмножують біля під'їзду два молодці. Одна обурюється.

— Як коханець приходить — бачили ж ми в якійсь зловонній квартирі заплели і все внесли, так і ці сплячі!

У СУДІ

Свідок оспоро до свідка:

— Сподіваюсь, ви знаєте, що на вас чекає за неправдиві свідчення?

Свідок радісно:

— О так! Обіймаю п'ять тисяч доларів і «Мерседес».

ІЗ БАТЬКОМ

Підходить Вуралю до шкоти і поймає під рукою:

— Батька викликає?

Написав Олег КОВЗАР, м. Київ

УНА ДОСВІДУ

Колп чоловік із грошима зустрічає чоловіка:

— Віка із досвідом, то чоловік із досвідом має грошима, а чоловік, у якого були гроші, записався із досвідом.

А ЩО РОБИТИ?

— Чому на екранах нових телевизора, що продаються в Україні, приладано автомобільні датчики?

— Бо телеглядачі на екрани постійно плюють.

ВЖУМ

Турист в африканських джунглях бачить на поляні місцевого жителя, який безпечно стоїть в гапатах.

— Щоє сталося? — запитує турист.

— У нас, мійка днів немає воєн.

— Ага, зрозумів, — мислювато усміхнувся турист. — Ви просите у неба воєн.

— Яке небо? Спосавай шкляквою!

Написав Анатолій ГЛУШЕНКО, м. Львів

ТАКТИКА

— Чому ти такти смієш?

— Думка на твоїх тилках іде на море.

— То ти я тебе не возмию...

— Якщо я не буду сміятися — вона передімає.

Написав Валентина ЗІМА, м. Ковпачівка, м. Житомирщина.

ЖУЙКА

Перед дальнім рейсом у салоні літака стюардеса роздає пасажирам по дві-три жуйки в паку.

— Вона вам допоможе краще перенести пережаття в польоті і захистить від цукру в аэраж.

Після польоту підходить до стюардеса одна бабця:

— Дякую, скажи, будь ласка, а як же мені тепер оті затекли вентилі із вух?

Написав Степан ТУРІВ, м. Ковпачівка, Вінницької області.

БАЄЧКИ ХА-ХА...

Карась і Платка Потрапили у сітку.

«Ха-ха», — сказав Карась до Платки, — Платка нещасна на гаряцю, а я щасливий в сітці».

СМІЛИВИЙ ЗАЄЦЬ

Влетів до Лева Засів в кабінет:

— Ах, бюрократ! Ах ти, мурка! Поговорити хочу тет-а-тет. — І папкою об'їв стіл — аж загнуло.

Тут невольничий с секрет:

У кабінеті Лева не було.

м. Луцьк Кость ВОЛИНИК.

— Тобі легше, — тай ще малює. А він уже до кішені дістає.

Додаток 26

НАРОДНІ СМІШКИ
СТУПІ МІСЦЕВЦІВ
— Пляска, ми чоловіки, поважаємо на відважність своїх до тещи, а коли вона ступає, сповіщаючи чоловіка:
— Ну ти що? Я щоби нема нічого незвичайного?
— Воно то так, але в нашому товаристві інноваційні замі!

ПРО ВІДНЕ
— Пляска, ти щільно можна і говорити про пляска. Теща говорила про вічне.
— Гаразд... Вічно ми без пляска.

ОГОЛОШЕННЯ
Або навіть нехай, Зайчик, на Вісці, Зайчик, на Вісці, частину твоя. Без оплати! Заплатити до наступного.

ОТО ЗРАДІВІЄ
Мамка казав, що доводило і робити. Мамка сказала, що доводило і робити. Мамка сказала, що доводило і робити. Мамка сказала, що доводило і робити.

ЩО ЦЕ
— Чого тебе не видно в туалеті не бані? Де ти працюєш і працюєш?
— Удома і дошкільно.
— Оце так любові. Надвечірній.
— Це романтика, то романтика.
Помилка і помилка. Помилка і помилка. Помилка і помилка.

ВІСЦІ
— Зайчик, твоя теща казала, що доводило і робити. Мамка казав, що доводило і робити. Мамка сказала, що доводило і робити.

НАСТАВОВА
— І замість, сподіваюся, казав, що доводило і робити. Мамка казав, що доводило і робити. Мамка сказала, що доводило і робити.

УМОВА
У наступному році нехай казав, що доводило і робити. Мамка казав, що доводило і робити. Мамка сказала, що доводило і робити.

ВІСЦІ
— Чого тебе не видно в туалеті не бані? Де ти працюєш і працюєш?
— Удома і дошкільно.
— Оце так любові. Надвечірній.
— Це романтика, то романтика.
Помилка і помилка. Помилка і помилка. Помилка і помилка.

Додаток 27

ІРОНІЗМИ
● Тепер би ще віддати, сатарик не воювати ти, що ми шити, завоювали.
● Є собаки, яких купують за скажені гроші.
● Судова гілка – віччозелена.
● Поки гуморист не...

ОПИСКИ САМОПИСКИ
ПІВСОС. ПОЛІАРСЬКИЙ РЕЖИМ.
УКРАЇНСЬКИЙ УРЯД.
ЛІСКОМБІНАТ.

Наші незабутні одноперчані
Анатолію БОРТНЯКУ
Виповнилося 875 літ (1938-2009р.)
ДВА БЕРЕГИ
Крига з'єднала в одно береги: легко обом рятуватися від ніха. А як розкажіть весна навкрути – те розвела, роз'єднала відліга. І розійшлися, мов крути на воді. Так от, буває, у динни квітучі друзі, які пізнавались в біді, не пізнаються у благополуччі.

І РОЗУМНА ЛЮДИНА, БУВАЄ, ЗБИВАЄТЬСЯ НА МАНИВІВІЄ.
Я чув, як: «Дурна голова!» – казав собі тяжко мудрець.
А цей не дихав без хвали, хоч він жор – ні ме, він бе. Ви чули, щоб дурний коли назвав нерозумним себе?

Соби, хоч пізно, дорікну: як легковажно ти розтратив мить, і не одну, в безглуздій суеті!
Мене підтримав, під бік штовхавши, часопили: «З років складаете свій вік, а треба – із хвилини».

Чи варто, поете, отак без упину доводити до хрипоті, що любий, як маму, свою Батьківщину, що син її відданий ти?
Для чого укроті, втрачаючи таму, завів трісотною без причини? Хіба присвелодно: «Люблю свою маму!» – кричатиме люблячий син?

ЗМАГАННЯ СПІВЦІВ
За Расаю ж Гамзатовим.
Я в чужому побував краю. Там співці змагались що є моці. Кожен душу надіслав свою, аби тільки вийти в перемоці.
Невтямки було мені: хіба щось комуся доводити та напруга? Сильному програти – не ганьба, вграти в слабого – не заслуга.

З ІРОНІЧНИХ РОЗДУМІВ
Я нещастю потрапив у сіті, на облуду наткнувся якусь. Є у мене товариш на світі, але він забарився чомусь.
В самотній, у темній загрозилій, підгадючій вперту мару, розміркую: скільки ж то друзів буду мати, коли я помру!

Додаток 30

РІБУС

Про деяких бабок
чи квіє кажуть... А що
кажуть кубики, ви бачи
стесь, коли розшифрує
цей ребус.

Сказка П. МІНЬКО.

... менший брат Кінець теж
довго сваряться. Вони до
нього!

Металися від одного до дру
гого — аж напоялися. І по
чали меншати. Спочатку ста
ли — як гориньки, а влітку
— і навіть не маючи перити.
Розсиналися та й у шпарину
під порогом закопалися.

Хотіли брати їх звідти ви
сести.

— Хай живуть там, щоб ми
завжди пам'ятали: сварка у
хаті може залишити усіх без
обку.

— І без свіданку, — пого
дився Початок.

— І без вечері теп, — додав
Кінець.

А свою пригоду вони в
казку склали і написали її
навіска — з кінця до почат
ку. Щоб усі пам'ятали, що
може статися, коли в хаті
сварка осесється.

Сказка ПРУДНИК.

КОЩУК ДОТІПНИЙ

Наш худож
ник Анатолій
Василько малює карикату
ри дзвіблого а підписами.
Коли він вприні малював (на
районах позвати жовка, а до неї
біжить залінички), ми за
пропонуваємо: «Анатолію Пет
ровичу, а завітайте злізнома
вану текстівку. Подивимось, чи
догодаються читачі, що мав
на увазі художник...» — «Га
рада», — погодився Петрович.
І що ж ви думаєте? Біль
шість учасників конкурсу на
писали підписи, іні більшю
чи меншою мірою повторю
ють текстівку карикатуриста.
В їх основі — думка: «Ус
тавий, Гангусю, часу
до зай, здулилися надво
до бесу у полі «Хитрий».
Такий приблизно під
писи придумали: сімей
ство В. М. СЕРДЮЧЕН
КА із м. Дніпропетровська та
Г.М. МАКАРЕНКО із м.Жи
томіра, сімейство ПІТОНІВ
із с.Павлівки Вінницької об
ласті, Марина ТОШУК із
с.Ясольівки Роздільнянсь
кого району Одеської обла
сті, Ірина ГОЛОВКО з м.Кие
ва і ще багато-багато наших
читачів.

Анатолій Василько за
пропонував журі: усіх, хто
надіслав підписи про «Хви
нда», акалати переможцями.
Правда, цього разу без знач
них наших прівів (бо на усіх
не вистачило б).

Головне, що ми всі разом
посміялися!
Вітаємо!

А тепер нове завдання: че
каємо на підписи до малюнка
Василія Флорка.

Володимир АДАМСЬКИЙ

— Як мені це подобає?
— Сподіюся!

У нашій
установі це вже
третій психолог
за останній
місяць.

Кіра ОРЕХІН

Кіра КОСОБУХІН

Степан РЕСКОМЬ

Геннадій НАЗАРОВ

— Дайте лише
до виходу
і в вам
гори зерну!

1

2

Додаток 31

Страшні перо чорвусака..

«Тамти не відімає у
векри і тіло від лю
ди до найближчого
дерева. Але на скорості
ліною прожикає і
пробіт жовка».

(На листку до редакції).

«Я врізав дуба. І тут
з'явилася «лісна» і
сказали, чого без їх
завжди відразу робити
не можна».

«Я зловив лоса. Уже
після того, як вперше
бачив Писня горю».

(На поштівку).

«Гостий привалили
привалили, гостинно
пожмиручи лавками»
(зб'ютиєського твору).

«У нас не вчителі,
а вчителі контролює,
контролює, контролює
знає».

«Губина В.П. пер
вості та мору в реалі
зації».

(На поштівку).

Василько
М. Василько

Федоренко
М. Федоренко

ДОСВІД

Обидва перера. За
століком сидять
і нічого там привич
ють та ведуть. Ба
льшю два привич
Один — лише рік, як
обручаний, другий —
двадцять п'ять років.
Поселення, коли
я прийшов додому, —
розміру: перший —
жінці забавляюся, щоб
ми стали о нію. А я
відрубав: «Не бачу в
нішому потреби. Я вже
днів працював, не про
клятий, тепер хочу
відпочити і вказати
вільні носі і добу не ви
вільні, за? Ганю і її
созувати!» Ганю і її
другий скрутно поки
нув доловою і шпаш:
— Ну і не! Сподоба
ся тобі фільм?

НАРЕЧЕНА

— Ким ти бачиш он
ту блонку?
— Бачу. А що?
— Ми з нею були за
ручним упродовж п'яти
ощадних книжок.

ЗГАДАВ

Чоловік пережив за
милу, розказує това
ришину?

— Це було щось не
ймовірне! Ганюль за
однаві навбій: чайни
попки, чайники, інші
літали по всім кімнати.
— О Ганюльді! — рап
том переживав його
приятель. — Я ж за
був відправити листа,
якощо другинка була мо
ні три дні тому!

РІЗНИЦЯ

— Усі жини однакові!
— Літає Ричард.
— Неправда, — не
погоджується Ганю
люс. — Морі і заплити
продити. Догарі, а
Елізабет пооділися і
на поштовку тиво!

ПУТАНИНА

— Мій чоловік весь
час путає мене із сес
трою — як блонку.
— А де ж вона? — по
тає другий.
— Не знаю. Учора об
міни на чарку віскі.
— І тепер тобі важко
без неї?
— Ні. Але всієї я маю
випити дуже багато.

СКАНВОРД

Сказка МІХАІЛ КОВАЛЕНКО

ВІДПОВІДІ НА ПЕРШІ ПИТАННЯ

ВІДПОВІДІ НА КРОСВОРД, УМІЩЕНІЙ У ЛЕВІЙ МІСЦІ

ВІДПОВІДІ НА ПИТАННЯ

ВІДПОВІДІ НА КРОСВОРД, УМІЩЕНІЙ У ПРАВОМУ МІСЦІ

Додаток 32

Гроздний шум



— Личе, свайска птиця із сирни пер...
— Личе, свайска птиця із сирни пер...
— Личе, свайска птиця із сирни пер...
— Личе, свайска птиця із сирни пер...



— Личе, свайска птиця із сирни пер...
— Личе, свайска птиця із сирни пер...
— Личе, свайска птиця із сирни пер...
— Личе, свайска птиця із сирни пер...

РУМЕН ШОМОВ
НАДЗВИЧАЙНИЙ ВИПАДОК

— Личе, свайска птиця із сирни пер...
— Личе, свайска птиця із сирни пер...
— Личе, свайска птиця із сирни пер...
— Личе, свайска птиця із сирни пер...





ПЕРЕЦЬ № 3 (1945)

Головний редактор: Михайло ПІРДІНІЙ.

Редакційна команда: Анатолій ВАСИЛЕНКО, Олег ПЕНЕВ, Дмитро КУЛАК (головний художник), Дмитро КОСТИВІЧЕНКО (векторизаційний оператор).

Назва: Державне видавництво «Преса України».

Друк: Державне видавництво «Преса України».

Адреса редакції: вул. Солом'яна 58, м. Київ 01011, тел. (044) 255-0309.

Назва: Державне видавництво «Преса України».

Друк: Державне видавництво «Преса України».

Адреса редакції: вул. Солом'яна 58, м. Київ 01011, тел. (044) 255-0309.

Назва: Державне видавництво «Преса України».

Друк: Державне видавництво «Преса України».

Адреса редакції: вул. Солом'яна 58, м. Київ 01011, тел. (044) 255-0309.

Назва: Державне видавництво «Преса України».

Друк: Державне видавництво «Преса України».

Адреса редакції: вул. Солом'яна 58, м. Київ 01011, тел. (044) 255-0309.

Назва: Державне видавництво «Преса України».

Друк: Державне видавництво «Преса України».

Адреса редакції: вул. Солом'яна 58, м. Київ 01011, тел. (044) 255-0309.

Додаток 33

Індекс 74393

Анатолій ВАСИЛЕНКО



Микола КАГУСТА



Віктор СІНГІЛСЬКИЙ



Сергій ОЛЕЖКО



Володимир СОЛХИЩЕНКО



Анатолій ВАСИЛЕНКО



Микола КАГУСТА



Геннадій НАЗАРОВ



— Ми провіняли партійну ініціативу і тепер нашою пересуного балла. А на нів ховаємо його в гараж.

ДОРОГІ ЧИТАЧІ!
ТИМ, ХТО НЕ ЗМІГ, НЕ ВСТИГ ЧИ ЗАБУВСЬ ПЕРЕДПЛАТИТИ «ПЕРЕЦЬ», НАГАДУЄМО:
ЩЕ ВИ МОЖЕТЕ ЗРОБИТИ І СЬОГОДНІ:
ЯКЩО ОФОРМИТЕ ПЕРЕДПЛАТУ ДО 5 ЧИСЛА ПОТОЧНОГО МІСЯЦЯ, У НАСТУПНОМУ ОТРИМАЄТЕ ЖУРНАЛ.

Будемо щиро вдячні, якщо порадите передплатити журнал і своїм друзям, знайомим, родичам, сусідам.
БУДЬТЕ З «ПЕРЦЕМ» СМІЙТЕСЯ НА ЗДОРОВ'Я!



Додаток 38

Свято П'ятидесяті – добрий час для виборів у нашій країні. Це свято, яке символізує новий етап у розвитку нашої держави. У цей час ми можемо вибрати собі президента, який буде керувати країною протягом наступних чотирьох років.

Важливо пам'ятати, що вибори – це не просто формальність, а реальна можливість вплинути на долю нашої країни. Тому варто бути активними громадянами і брати участь у виборчому процесі.

У цей час ми можемо вибрати собі президента, який буде керувати країною протягом наступних чотирьох років. Важливо пам'ятати, що вибори – це не просто формальність, а реальна можливість вплинути на долю нашої країни. Тому варто бути активними громадянами і брати участь у виборчому процесі.



Діти Євроїнтеграції – це діти, які народилися в Україні, але їхні батьки є громадянами інших країн. Вони мають право на українське громадянство, якщо їхні батьки проживають в Україні протягом певного терміну.

Важливо пам'ятати, що діти Євроїнтеграції мають право на українське громадянство, якщо їхні батьки проживають в Україні протягом певного терміну.

ШАНОВНІ ДРУЗІ!
Привіт переплута на журнал «ПЕРЕЦЬ. Весела республіка» та Бібліотеку сатири та гумору до нього!



ІНДЕКС ТА НАВВА ВИДАННЯ		квітень	травень	червень	липень	серпень	вересень	жовтень	листопад	грудень
2017	ПЕРЕЦЬ. ВЕСЕЛА РЕСПУБЛІКА (журнал)	12	23,7	21,0	24,2	28,24	28,24	28,24	28,24	28,24
2018	ПЕРЕЦЬ. ВЕСЕЛА РЕСПУБЛІКА (журнал)	12	23,7	21,0	24,2	28,24	28,24	28,24	28,24	28,24
2019	ПЕРЕЦЬ. ВЕСЕЛА РЕСПУБЛІКА (журнал)	12	23,7	21,0	24,2	28,24	28,24	28,24	28,24	28,24
2020	ПЕРЕЦЬ. ВЕСЕЛА РЕСПУБЛІКА (журнал)	12	23,7	21,0	24,2	28,24	28,24	28,24	28,24	28,24
2021	ПЕРЕЦЬ. ВЕСЕЛА РЕСПУБЛІКА (журнал)	12	23,7	21,0	24,2	28,24	28,24	28,24	28,24	28,24

Додаток 39

ДАВНІ ГОЛОСИ ПРО НОВІТНІ ЧАСИ...

«...ніколи не вважали, що це були добрі люди. Вони завжди, як і всі інші, були злі, жорстокі, жорстокі, жорстокі...»

ПШЕНИЦЯ

Я бачив, як пшениця мучилася,
 Як вона боролася з вітром,
 Як вона боролася з дощем,
 Як вона боролася з сонцем,
 Як вона боролася з землею,
 Як вона боролася з людьми...



Сталіни пере не в будка...

Вамин хотів мене згадувати
 не тільки в методі, не тільки в дорозі.

Пріздів у троякійсі зайшов опочувати
 широким 20 грн.

Широкий вилізи, не робить із ліста
 знаменувати.

Поки я думав сідати чи не у автобус,
 як дорозув.

Товарищу поліціонер, загупить рота
 тому горлопостовому, щоб не горлопостово
 не валь ваган.

Скільки, будь ласка, як проїти у київ
 білет сексуаліста?

Голова сілграді любить вилерувати
 глазом мільям.

У назовку Буянуку тако підлітку, що
 потрібус микового ремонту. По мій не
 те, що тачкавіти, перекувалісе небет-
 ремаю.

Діти неповнолітнього зву користуватися
 троллейбусом у супроводі батьків
 дорослих.

Зерка гь повисави Аурія СТИВАНУК
 в Мінській.



Додаток 42

УРАВИ КОШТИМАМИ
Знайдіть відповідні одиниці вимірювання до назв, поділіть на комі, посміхніться і поговоріть. Соціальна гра «Людська техніка» - грати!

ПРАКТИЧНОСТЬ
Відомі люди, які зробили добрі справи, допомагають людям, які в них потребують. З усіх країн світу приїждять волонтери, щоб допомогти людям, які в них потребують.

ЗАДАЧА ПОСОНІВ
Улюблені люди завжди допомагають людям, які в них потребують. У нас це роблять волонтери, але ми можемо допомогти їм.

СИСТИМ ГОЛОДНОМУ НЕ ТОВАРИШ
Ми повинні в одному місці допомагати людям, які в них потребують. У нас це роблять волонтери, але ми можемо допомогти їм.

ШАША РЕВІНШІСТ
Дуже добре, коли знаходити візуальні відповідності з текстом. Показати та сказати, що це означає.

ПАРЛАМЕНТ ПОСІД
Не всі мають право бути депутатами. У нас це роблять волонтери, але ми можемо допомогти їм.

ЧЕТА ЗАДАЧА
Найважливішою речовиною в організмі людини є вода. У нас це роблять волонтери, але ми можемо допомогти їм.

РАДІКАЛЬНИЙ КЮКСОР
Допомагають людям, які в них потребують. У нас це роблять волонтери, але ми можемо допомогти їм.

КОМУ ЗАРУЧКА
Алкоголь, тютюн, наркотики - це шкідливо для здоров'я. У нас це роблять волонтери, але ми можемо допомогти їм.

ДОЖИВИТЬСЯ...
Велике радість, коли ти допомагаєш людям, які в них потребують. У нас це роблять волонтери, але ми можемо допомогти їм.

Ілюстрації: Ірина ШВАРКА

Додаток 43

ГРА
ДЛЯ СІМЕЙНОГО КОЛА ВИБОРЦІВ: МІЖ І ТА ІІ ТУРАМИ

Мета гри: навчити дітей розуміти процес виборів, важливість кожного голосу та відповідальність громадянина.

Матеріали: картки з номерами 1-62, ілюстрації до кожної картки, картка з логотипом Президента України.

Правила гри: Гравці рухаються по колу за допомогою урочка. На кожному номері є ілюстрація, яка описує ситуацію пов'язану з виборами. Наприклад: «Державна дума», «Голосування», «Кандидати», «Лейбл партії».

Важливі моменти:
- Кожен голос важливий.
- Голосування відбувається за секретом.
- Голосування відбувається в день виборів.

Ілюстрації: Ірина ШВАРКА

Додаток 46

Перчанське антикорупційне бюро

ПАБ

ПЕРЧАНСЬКЕ АНТИКОРУПЦІЙНЕ БЮРО ЗАЯВЛЯЄ, що з 1 березня 2019 року тимчасово припиняє свою діяльність.

Тако рішення прийнято керівництвом ПАБ у зв'язку з тим, що Конституційний суд України від 16 лютого 2019 року скасував Дітяківський роз'яснювальний статті 368-2 Кримінального кодексу, який передбачав покарання для чиновників за незаконне збагачення, та фактично оголосив їм амністію і видав, таким чином, ітаким чином безстрокову ліцензію на подальше розграбування бюджету країни.

Антикорупційну діяльність ПАБУ буде відновлено після прийняття на Всеукраїнському Народному Форумі громадян «Веселої республіки Перещ» нового Закону про боротьбу із корупцією, яким не дасть злочинцям уникнути справедливого покарання.

Стежте за подвладними прес-служби ПАБ.



Додаток 47

СКАЖЕНІ ПСИ

Вручка в епоху своїх самозабв'язань у ПАБ дозволить сказати так багато. Після чого одні з них будуть на правому плечі, інші ж будуть на лівому плечі. Але жодного з них немає. Після розмови з журналістами про це і нагадує про те, що і людина, речовина чи тварина. А відомості про корупційні скандали в Україні, як і завжди, тільки не з'являються.

Але жодного з них немає. Після чого одні з них будуть на правому плечі, інші ж будуть на лівому плечі. Але жодного з них немає. Після розмови з журналістами про це і нагадує про те, що і людина, речовина чи тварина. А відомості про корупційні скандали в Україні, як і завжди, тільки не з'являються.

ТЕНІСНИЙ ПРЕМСКРАНТ

Павелю несподівано обрели місце. Про це свідчать і статистика і фотознімки. Павло, який виступав за збірну України, тепер виступає за збірну України. Павло, який виступав за збірну України, тепер виступає за збірну України.

ПРОГРЕС НА ПРИКОЛИ

Щодо прогресу українського Кабінету, який виконав завдання, яке поставило перед собою. Сказано зроблено. Борис Васильович сказав на Дніпро-Сібі, а в результаті для нього «випади» на 700 мільйонів доларів за лічені години. Це не тільки так, це ще й більше.

Сказано зроблено. Борис Васильович сказав на Дніпро-Сібі, а в результаті для нього «випади» на 700 мільйонів доларів за лічені години. Це не тільки так, це ще й більше.

СЮЖЕТНИЙ ДІАЛОГ
Діалогів немає.

Микола ІВАНОВИЧ САДОВИЧ



Додаток 52

Сторінка 01/01/2020

СМІЛОВИ ПРОВІДНИК

РЕДАКТОР

Литвинчук Роман

Григорук Роман

Бондарчук Роман

Величко Роман

Величко Роман

Величко Роман

Величко Роман

Величко Роман

МАШИНА

Машинистка

Машинистка

Машинистка

Машинистка

Машинистка

Машинистка

Машинистка

Машинистка

Машинистка

ТЕХНІЧНИЙ

Технічний

Технічний

Технічний

Технічний

Технічний

Технічний

Технічний

Технічний

Технічний

Додаток 53

Першого всіх і кожного, хто на це заслуговує!

ПРАВДА

3 ЦЕРИВ № 59 за 22.04.2020

Орган ЗМІ громади Веселої республіки Перень
і є додатком до часопису «ЦЕРИЦЬ ВР»
<https://www.facebook.com/Perechiv>

ПОРОЖНЯ ДІЖКА ГУЧНІШЕ ТОРОХТИТЬ

В ближайшее время Россия
войдет в пятерку самых больших
экономик мира...

Головний редактор Валерій Чумаченко